

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbira vsak četrtek in telje s poštino vred na v Mariboru s pošiljanjem na dom ka celo leto 4 K, poi leta 2 K in na četrt leta 1 K. Narodna za Naročnico 5 K, za drugi izvenčarskih dnežnih 6 K. Kako sam posoj, plača en lota samo 3 K. Naročnica se pošilja na: Upravnitvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se doberi do odgovori. — Deležnični „Katoliškega trgovskega društva“ deluje list brez poslovne razkritice. — Poslovni listi vsej 10 vin. — Uredništvo: Karlova cesta 10, 6. — Rokopisi ne se vredajo. — Upravnitvo Karlova cesta 10, 5, vpravljena narodna, interata in ročna. — Za izdaje se priznava edinstvene podprtje na ukaz 15 vin, na dvakrat 25 vin, na trikrat 35 vin. Za redkostne oglase primarji popusti. Interati se sprejemajo do zvezde natančno. — Nezapre reklame se poštimo prečka.

Našim naročnikom

naznamo, da „Slovenski Gospodar“ prihodnje leto ne bo imel več „Naš Dom“ kot priloga. „Naš Dom“ bo postal namreč samostalen list z lastnim uredništvom, bo imel večjo obliko kakor dozdaj in bo izhajal vsakih 14 dni. V povečani obliki bo „Naš Dom“ stal celo leto 2 kroni. Mesto „Našega Doma“ pa bo imel „Slov. Gospodar“ vsakih 14 dni za prilogo „Gospodarske novice“, ki bodo prinašale kratke, zanimive in podučne gospodarske članke, kar bo za čitatelje „Slov. Gospodarja“ gotovo velikega pomena. „Slov. Gospodar“ bo stal tudi zanaprej 4 krone na leto. Svoje cenjene naročnike prosimo, da nam ostanejo tudi zanaprej zvesti. Vsak naročnik naj skuša pridobiti našemu listu novih naročnikov in priateljev.

Predzadnji številki „Slov. Gosp.“ smo priložili tudi položnico, da nam cenj. naročniki morejo poslati naročnino za novo leto 1908. Prosimo pa prav uljudno, da se naročniki poslužijo te položnice samo za pošiljanje naročnine za „Slov. Gospodarja“, kajti če se s to položnico kaj drugega plačajo, napravijo upravnistvu velike težave.

Ob enem tudi prosimo, da bi cenjeni naročniki začeli naročnino takoj zdaj pred Božičem pošiljati, kajti ob novem letu se nam delo strašno kipi.

Dalje imamo še eno prošnjo: Dosedajni naročniki naj napišejo na srednjem oddelku položnice zgoraj besedo „Star“, novi naročniki pa besedo „Nov“, da se dopošiljanje lista ne zakasne.

Upravnitvo „Slov. Gosp.“

Nagodba z Ogrsko.

(Govor poslance dr. Benkoviča v državnem zboru.)

Dr. Benkovič začne slovenski: Visoka zbornica! Moji ožji tovariši, zastopniki slovenskih Kmečke zvezze za Spodnje Štajersko so me poverili, da uteheljim naše stališče nasproti predloženim zakonom. To priliko porabim, da se poslužim slovenskega jezika in manifestiram s tem za pravico naše materniščine, da nam je ona tolmač tudi v vseh naših zakonodajnih skupščinah. (Tako je!) Poslužim se slovenščine tudi radi tega, ker bom govoril večino ma o naših domačih zadevah in hočem zavrniti razine napade na našo stranko radi njenega stališča

v nagodbenem vprašanju. Soglasujoč s predgovorniki iz našega kluba izjavim, da se postavim načeloma proti nagodbi ali pravzaprav proti dualizmu.

Pogubnost dualizma v narodnem oziru.

Delo Beusta in Deaka iz l. 1867 smatramo za največjo nesrečo za avstrijske Slovane, ker smo bili s to nagodbo izročeni na milost in nemilost v roke političnem pustolovcem; samo z lastnimi močmi smo to hlapčevstvo deloma zlomili. Dualizem iz l. 1867. je kakor temen oblak zatemnil avstrijskim Slovanom solnce svobode, ki se jim je prikazovalo l. 1848. (Tako je!) Zato obsojamo ta nestvor naših sovražnikov, narejen po geslu: Divide et impera! (Razdvajaj in vladaj.) S to napravo je bil odtrgan velik del našemu narodnemu telesu in izročen molohu madjarstva. (Prirjevanje.) Mi ne pozabimo, da prebiva na Ogrskem 100.000 Slovencev, žrtev dualizma, pri katerih narodna zavest še ni zamrla; to narodno zavest moramo netiti kot zadnjo iskro.

Dualizem je vrhu tega pretrgal zadnjo tankot, ki nas je vezala od dobe ilirizma in pozneje s Hrvati, in je iztrgal iz hrvatske krone enega najlepših biserov, nekdaj slovensko Reko, in sicer na sramoten način. (Živahni medklici.)

Dualizem je tukaj, mi ga obsojamo in odkrito povem, da bi se borili proti njemu z najostrejim orojem, če bi ga s tem pokopali za vedno in — to naglašam — če bi na njegovo mesto stopilo nekaj boljšega in ne kaj slabšega, namreč politična jugoslovanska celota v okviru habsburške monarhije. (Živahni medklici.)

Ali mislite, da bomo odpravili dualizem, dokler se ne izpremeni mnenje na najvišjem mestu, dokler visi v Avstriji kot Damoklejev meč nad nami skoro vsakoletni vladar par. 14, in dokler zastopajo hrvaški narod v Pešti možje, ki so sestavili reško resolucijo in s tem priznali dualizem! Upamo, da bodo posamezni slučaji tega heroičnega boja v Pešti hrvaškemu narodu v opomin in svarilo. Dokler pa nimamo zagotovila za uresničenje našega skupnega idealja, združenja Jugoslovanov v okvirju monarhije, toliko časa smatramo dualizem za manjše, če tudi potrebitno zlo. (Tako je.)

Kajti vedno je še boljši sedanji položaj kot če postavimo ob Sotli kitajski zid, če se pridruži k politični ločitvi še gospodarska ločitev ali celo gospodarski boj, če okreplimo Ogrsko v trenutku, ko stojita

Kossuth in Appony na čelu vlade, in če se prepadi med Jugoslovani še poveča.

Gospodarski oziri.

Visoka zbornica! Preidem na gospodarsko poleje in izjavim, da nam zastopnikom Spodnje Štajerske gospodarski oziri naravnost narekujejo, da glasujemo za ohranitev gospodarske zveze med Avstrijo in Ogrsko. Najprej moram zavrniti očitanje, kakor da bi bili mi za časa volilnega boja izdali paro: Proč z nagodbo! Proč od Ogrske! Dokler nagodbe nismo poznali, tega iz agrarnega stališča nismo mogli storiti, pač pa smo zastopali odkrito stališče, da bomo pobijali vsako nagodbo, ki ne bode ustrezala zahtevam naših volilcev v gospodarskem oziru. (Tako je!)

Visoka zbornica! Jaz ne smatram nagodbe za računsko nalogu, ampak mislim, da je treba vzeti nagodbo v celoti in potem presoditi, ali nam je nagodba kvarna ali koristna. (Prirjevanje.)

Zoper nagodbo se navaja dejstvo, da je naša trgovska bilanca pasivna, toda podatki statističnega urada n. pr. za oktober 1907, trdijo, da je znašal izvoz iz Ogrske v Avstrijo 93.6 milijonov K, uvoz na Ogrsko pa 104.5 milijonov K. Za dobo od januarja do oktobra 1907 pa je uvoz iz Ogrske znašal 862 milijonov K, vrednost uvoza na Ogrsko pa 1013.6 milijonov K. Ta provizorična trgovska bilanca kaže torej za Avstrijo boljše 151.6 milijonov K proti 102.6 mil. K l. 1906 v isti dobri. Naša trgovska bilanca se torej vedno boljša.

Žito in moka.

Iz Ogrskega se uvaža največ žita in moke. Mi zastopniki kmečkega stanu pa nimamo nikakega uzroka upirati se uvozu žita in moke, kakor velenostniki v Sudetskih deželah, ker stojimo na samo ob sebi umevnem stališču, da se mora žito in moka kot glavna hrana našega ljudstva dobiti ceno. Ne vem, čemu bi se morali braniti moke in žita ravno iz Ogrskega, če bi pa potem morali oboje dobivati z večjimi prevoznimi stroški iz Rumunije, Rusije ali celo Amerike. (Prirjevanje.)

Promets prasiči.

Kot zastopnik volilnega okraja, ki se peča v prvi vrsti z živinorejo, zlasti svinjerejo, posnemam iz statističnih podatkov o medsebojnem prometu, da

Podlistek.

Za Njeno čast!

Zgodovinska povestica iz preteklosti Španije.

Spisal F. S. Segula (l. 1890).

(Konec.)

Fantiči v belo-žolti obleki so gojenci farnega sirotišča, ki ima dolžnost, k vsakemu sprevodu z Najsvetješim k bolnikom jih odpolati najmanj petdeset tako uniformiranih.

Mož za nošenje svetilnic se v tako pobožnem ljudstvu, kakor je v južni Španiji, najde pri takih priložnostih vedno v izobilju.

Bolnik pričakuje sprevod doma kolikor mogoče praznično oblečen. V njegovi sobi postavljen je oltar, da bi duhovnik imel kam položiti telo Gospodovo. Cela okolica prihiti skupaj, s svetilnicami v rokah gre do ljudje sprevodu nasproti, ga spremljajo pred hišo bolnika ter spremljajo obrede obhajila in sv. olja z molitvami, popevanjem psalmov in litanij.

Sreča-li bogat človek v lastni ekvipaži tak sprevod z Gospodom Bogom, izstopi nemudoma ter ponudi kočijo duhovnu, ki ima vsled starodavne navade strogo dolžnost, da sprejme ponudbo, gospodar kočijo pa prime za svetilino, če mu je ravno pri rokah, ter jo nese v vrsti za ostalimi možmi do hiše bolnikove.

V španskih rodovinah, kjer se ohranjajo še stare lepe šege in navade, še dandanes prej stalno

ne rabijo nove kočije, dokler vsaj za nekoliko stopin ni služila kakemu duhovnu, ki je nosil najsvetejšo svetost!

Bili smo tedaj priča zares ganljivega prizora! Naravno se je truma mojstra Bartolomeja pred dominikanskem samostanu popolnoma razškropila.

Eni so se začeli vendar sramovati svojega počenjanja, uvideli so, da, kjer je šel pred par trenotki mimo sam Bog, vendar ni več mesta za nespametne izgredne; drugi so kratkomalo pozabili na vse, kar je še malo trenotkov prej vrvelo v njihovih glavah, in so odšli s procesijo.

Sam samoten stal je pred samostanskimi vratimi mojster Bartolomeo — vojvoda brez vojne! Napoleon brez vojakov!

Sedaj se mu pa še tihotapno približa njegov največji „sovražnik“, padro Augustino, katerega je danes hotel temeljito naučiti „kozjih molitvic.“

O Avguštin je hitro, ko je zvedel, za kaj se gre, prihitel dol na ulico.

Sklenil je, če je že treba kako zasramovanje pretrpeti od tega neskončno dobrega in vernega ljudstva, da to on vse na-se vzame, da bode samostanu mir obvarovan.

Kakor smo videli, je sprevod k bolniku odpihnil vsi „revolucionci.“

Prijazno je prijal sedaj redovnik stročega mojstra za roko, katero mu stiska in menca ter ljubezljivo v njega govori.

Bartolomeo pa se niti ne gane in strašno srpo gleda v tla . Semertje le je slišati izbruh njegove jeze:

Ali Materi božji pustite njeno čast . . .

In zopet vdari mojster krepko z nogo ob tla: Ce vi sami to verujete, zakaj pa potem zoper nastope in gorovite? Ali je to pošteno, ljudi tako za nos voditi?

Vnovič trudi se dobr padro trdoglavnežu dokazati, da nauk o brezmadežnem spočetju je sicer stara verska resnica, ali kot dogma še ni razglašena, ter da se ravno za to tako pogostoma in na tak način razpravlja o tem predmetu, da bi bil Rim vendar enkrat primoran, razglasiti to resnico kot dogma!

Ali sedaj še le je padro Augustino slabo natele. Bartolomeo začne celo že zopet vihteti svoj kratki meč, dela pest in rohni:

In zakaj Rim vendar enkrat tegaj ne slori?

Slednjič sta se vendar pobotala „nasprotnika“, mirno prijateljsko si podasta roke v slovo.

Dolgo časa počiva tenka koščena desnica menina v grčavi orjaški pesti, ki je vajena lomiti trdo železo.

Ave Maria purissima!

Ave, sin pecados concebida! prihajalo je slednjic in prepričevalno iz ust obeh, menina in mečarja.

Molče odkorakal je v gosti temi mojster Bartolomeo. Končan je boj, katerega si je podstopil izbojevati za Njeno čast!

Ali naj ga imenujemo zmagovalca? Ali premanega? Težko razsoditi!

Izreceno pristavlja še Bartolomejev životopisec, da se je mojster od tistega usodepolnega večera odvadil vsemu svojemu pridruževanju — por dios! — in vsemu preklinjanju — Karamba!

Zares, kaj boljšega ni mogel storiti za Njeno čast!

samo l. 1885. uvažali 574.156 komadov prašičev; ta uvoz se je do l. 1894. dvignil do najvišje številke 966.151. Od l. 1894 naprej pa uvoz prašičev vedno pada in je l. 1904. znašal le 371.701, l. 1905. 410.183, l. 1906. 427.745, tako da je uvoz prašičev iz Ogrskega sam ob sebi omejen približno na 400.000 komadov letno.

Cim bolj se razvija naša svinjereja, tem bolj pada uvoz iz Ogrskega, in l. 1917., ko se imamo ločiti, se mora naša svinjereja tako razviti, da lahko pokrije potrebštine našega trga popolnoma. Tega pa danes ne more storiti, kar je po strokovnjakih dokazano.

Znatno raste le uvoz goveje živine iz Ogrskega, dokaz tega, da raste konzum pri nas in da se je do sedaj pri nas premalo storilo za izboljšanje reje goveje živine. Mislim pa, da je še vedno boljše zalagati naš trg z ogrsko živino kot da bi morali uvažati živino, morda celo okuženo, iz Srbije, Rumunije in Rusije ali pa celo meso iz južne Amerike in Avstralije. (Pritrjevanje.)

Ker naša živinoreja ne more pokriti, in še dolgo časa ne bo mogla pokriti zahtev našega trga, zato moramo uvažati naravno iz trga, ki je nam najbližji, in to je ogrski. Ako se izvrši to, kar nam je poljedelski minister obljubil, se bo do l. 1917. reja goveje živine pri nas tako povzdignila, da se bomo lahko odrekli ogerski živini. (Pritrjevanje.)

Določbe v novi nagodbi so take, da bode uvoz prašičev iz Ogrskega skor prenehale, če se določbe par. 4 k členu XX. strog izvršujejo. Te določbe se tičejo svinjske kuge. In kot zastopnik volilnega okraja, kjer se zlasti ob meji skoro izključno pečajo svinjereja, trdim, da je za kmeta svinjska kuga to, kar za človeštvo najhujša epidemija. Saj je dokazano, da so naši svinjereji vsled svinjske kuge, zanesene k nam seveda iz tujine, deloma tudi iz Ogrskega in Hrvatskega, trpeli škode okoli 400 milijonov kron. (Čujte!)

Ne čudim se ti številki, ker poznam občine, ki so prišle vsled te kuge na rob propada. Občina Kapel n. pr. je že 2 leti zaprta radi svinjske kuge, prebivalstvo je tako ubožalo, da komaj plačuje davke. Zahteval sem izločitev posameznih vasi, ki niso okužene, a v poljedelskem ministrstvu se mi je odgovorilo, da tega ne morejo storiti vsled odpora ogrske vlade, ki zahteva, da se dotične določbe v našem zakonu kolikor mogoče strogo razlagajo. Naša vlada je sedaj dosegla, da je tudi Ogrska morala sprejeti zelo ostre določbe, ki bodo izdatno omejile uvoz prašičev iz Ogrske in Hrvatske.

Samo nekaj pogrešam v nagodbi. V poročilu nagodbenega odseka sem dobil o tem le kratki odstavek: Tiče se namreč tihotapstva, katero pri nas tam, kjer je mejata oprrta, bujno cvete. Ljudstvo je premalo poučeno, kako zelo s tem škodi samemu sebi, ker zanaša kugo med lastno živino. Pri nas n. pr. od Dobove na železnici potem pa 17 km ob meji do Zgornje Sušice nimamo nobene orožniške postaje. (Čujte!)

Orožniška postaja iz Kapel se je celo prestavila v Dobovo, tako da je cela mejata nezastražena. Treba bo v tem oziru kaj ukreniti čim preje, če hočemo uživati sadove nagodbe.

Z zadovoljstvom vzamemo na znanje obljubo vlade, da bo pomnožila število veterinarnih delegatov (živinozdravniških odposlancev) za Ogrsko in Hrvatsko. Sedaj imamo samo enega (Čujte!); drugi je bil lani prestavljen iz Zagreba v Ljubljano. En sam pa gotovo ne more nadzorovati vse Ogrske in Hrvatske. To število se mora znatno povečati.

Pozdravljam tudi določila člena XX. v nagodbi, kajti po tem členu ima naša vlada v rokah možnost, nastopiti strog proti Ogrski, če bi se Ogrska ne držala dogovora radi uvoza, strogega vinskega zakona, preosnove borze itd. Vlada bo imela namreč pravico, uvoz prepovedati iz vseh krajev, kjer so živinske bolezni, sicer ne samo iz dotičnih občin, ampak tudi iz sosednjih, celo iz celih okrajev s površino, mogoče do 4000 kvad. km.

Strogo bomo na to pazili, da se člen XX res izvršuje, ako se kje na Ogrskem pokaže taka bolez, in mislim, da bo dovolj prilike za to (Splošna veselost.)

Roblek izdal zeleno kmečko zastavo.

Omeniti moram nekoga sramotnega dogodka, sramotnega za našo agrarno zvezo v državnem zboru, namreč da so nekateri poslanci, ki sede tukaj v agrarni zvezi, izdali pri glasovanju o nujnem predlogu Schrammel in Renner zeleno kmečko zastavo, o kateri je govoril poljedelski minister.

Rad priznam, da je tudi v tem predlogu dobro zrno. Toda noben pravi kmečki zastopnik ne bo glasoval za take predloge en bloc (v skupnosti), v katerih se zahteva odprtje mej proti Srbiji in celo proti okuženi Rusiji in Rumuniji, v katerih se zahteva naprava klavnic na teh mejah in uvoz mesa iz Južne Amerike in celo Avstralije. Socialdemokratje zahtevajo ob času, ko je cena naše živine že itak padla za 30%, in ko se že tako utihotaplja živila iz Srbije.

Če so dotični poslanci — eden od njih je tudi iz Spodnje Štajerske — hoteli glasovati za posamezne dele teh predlogov bi bili morali zahtevati ločeno glasovanje. Posledica tega glasovanja posameznih kmečkih odposlancev se vidi že v tem, da

vlada hoče v pogajanjih radi trgovske pogodbe s Srbijo isti dovoliti uvoz klavne živine do 250.000 stotov in na srbski meji napraviti klavnice. Proti temu napadu naj kmečki stan ugovarja najslovesnejše: (Tako je! Bravo!) Odgovornost naj nosijo dotični poslanci, ki so izdali našo zeleno zastavo in iz strahu pred socialdemokratimi glasovali za njih predloge. Ljudstvo jih bo sodilo. (Pritrjevanje.)

S l a d k o r.

Glede surtakse na sladkor omenim, da je uspeh Ogrske v tem oziru posledica bruseljske konvencije, ko se je Ogrski dovolila državnopravna koncesija, da sta ogrski in avstrijski zastopnik podpisala konvencijo. Zato obsojamo vse državnopravne koncesije v nagodbi, ki so morda na prvi pogled malenkostne, v resnici jih pa bodo izkorisčali.

Omeniti moram še nekaj, kar doslej v nagodbeni debati ni bilo omenjeno. Po nagodbi se surtaksa plačuje še le od 1. januarja 1908 naprej, ne pa za nazaj. Toda v zasebnem prometu na naši Štajerski meji so hrvaški odjemalci surtakso že plačevali zadnja leta, in ona je v rokah naših trgovcev ter na finančnih uradih predpisana.

Jaz smatram to za zasebnopravno vprašanje, kako dobre hrvaški in ogrski odjemalci to surtakso vrnijo, a mislim, da se noben pošten trgovec ne bi hotel obogatiti brez naslova. Ni pa njegova stvar, iskati po Hrvaskem in Ogrskem dotičnega konsumenta, kateremu je svoj čas prodal sladkor. Zato bi bilo potrebno, da se ta določba nagodbe primerno razglasí.

V i n o.

Glede vina omenim, da mi po statističnih podatkih vina vedno manj uvažamo ter vedno več izvažamo, da postaja torej razmerje za nas vedno boljše, zlasti pa se je isto zboljšalo po 1. decembru 1907, ko je stopil v veljavno vinski zakon proti ponarejanju vina. Toda ta zakon bo imel za nas veljavo le tedaj, če se prepreči uvoz ponarejenega vina iz Ogrske in Hrvatske. Ogrska je v nagodbi obljubila, da upelje tudi za Ogrsko in Hrvatsko tak strog zakon. Če se to stori, bo to zelo blagodejno uplivalo na cene našega vina. Čudim se le stališču nekega poslancev iz Spodnje Štajerske (klici: Ploj!), ki je še pred nekaj meseci zahteval od vlade, naj se na meji ne napravlja velikih kleti, v katerih bi se delalo vino kakor v Kani Galileji in potem prevažalo k nam čez mejo, sedaj pa je postal gospod kolega naenkrat nasprotnega mnenja in glasuje zoper nagodbo.

L e s.

Velikega pomena za naše lesotržce je pa, da se ohrani izvoz lesa iz Spodnje Štajerske, zlasti iz Savinjske doline, na Balkan skozi Hrvatsko. Visoki zbornici je morebiti neznano, da je šlo l. 1905 51% avstrijskega izvoza lesa iz Štajerske, Koroške in Kranjske, kakor sem se prepričal iz Kompasa za l. 1908. Iz Štajerskega, Koroškega in Kranjskega se izvaja 1.206.653 meterskih stotov mehkega lesa, žaganega in obsekanega. Največji del tega izvoza v vrednosti 6.5 milijonov kron pade gotovo na Savinjsko dolino. Štajerska, Koroška in Kranjska izvajajo celo več kakor Galicija in Bukovina, ki izvaja samo 44% našega izvoza.

Po krvdi skupne vlade je pred nekaj leti že konkurenca Bosne in Hercegovine zadela občutno naše lesotržce. Če se pa celi ogrski in hrvaški trg ter prevoz po Savi in Dravi zapre našim lesotržcem — in to bi bila posledica carinskega boja — bi bili občutno prizadeti naši lesotržci in naše vodne žage, katerih je bilo l. 1905 nič manj kot 11.175. Seveda se les lahko proda vedno, toda naši lesotržci bi si morali iskati trg drugodi, morebiti v Italiji, stroški za prevoz bi se znatno zvišali, ker ploviljenje po Savi in Dravi ne stane skoro nič, cene na lesu bi pa še bolj padla (Res je!)

Že sedaj je pot v Srbijo našemu lesu otežkočen, ker nimamo trgovske pogodbe s Srbijo. Če se pa odtigne našim lesotržcem še ogrski in hrvaški trg, potem utegne nastopiti zanje katastrofa. Značilno je, da lesotržci sami dobro uvidijo korist nagodbe z Ogrsko in so mi na nekem shodu na Rečici pri Mozirju izjavili, da se mora nagodba skleniti že zaradi njihovega lesa. (Čujte! Čujte! Živahnno odobravanje.)

P i v o.

Preidem k pivu. Naš izvoz piva na Ogrsko je znašal l. 1906 vrednost 3.620.656 K v sodčkah, in 592.046 K v steklenicah. Ogrska pa uvažala k nam piva samo za 297.432 K v sodčkah in za 121.896 K v steklenicah.

Avstrija zalaga torej Ogrsko s pivom. Vendar se tudi ogrska industrija piva zelo hitro razvija. V slučaju gospodarske ločitve bi gotovo delala Ogrska z mrzlično hitrostjo na to, da postane njen trg tudi v tem oziru od Avstrije neodvisen. (Pritrjevanje.)

Razume se, da bi naša industrija piva težko dobila drugi trg za svoje pivo v tujih državah, ker zalagajo druge države s pivom svoj trg same. (Res je!)

Radi tega bi se moralno znižati izdelovanje piva v Avstriji, kar bi seveda uplivalo tudi

na ceno himela, ki je v zadnjem volilnem boju pričasna na Štajerskem igral tako čudno ulogo.

K a m e n m o d r i h.

Ob ti priliki sem prisiljen odgovoriti na izjavno nekega tovariša iz Spodnje Štajerske, ki je trdil v nekem listu brez vsakega dokaza, da je nagodba največja nesreča za naše kmetijstvo. Dotični tovariš je našel s tem kamen modrik, a svoje iznajdbe še ni razodel, če tudi je imel priliko v agrarni zvezki, ko se je glasovalo o nagodbi.

V ti zbornici sedi mnogo mož, ki imajo toplosrce za naše kmetijstvo, in mnogo strokovnjakov, ki so tudi kritizirali razne točke nagodbe, saj popolnega nič, in pri vsaki pogodbi morata pogodnika drug drugemu nekaj popustiti. Vsi zastopniki kmečkega stanu (izjeme so bele vrane) so pa edini v tem, da je nagodba potrebna, da je nagodba naravnost velikega pomena za naše kmetijstvo.

Kocka še ni padla; glasovalo se bo še le čez nekaj dni. Upam, da do takrat dotični poslanec izda svojo skrivnost in pove razloge, zakaj je nagodba nesreča za kmetijstvo. Če tega ne stori, potem je zapisal te besede samo iz agitatorčnih namenov, kar moramo v tako važni stvari najstrožje obsojati. (Pritrjevanje. Medklici: Kdo je to? Klici: Roblek! Veselost.)

Našemu kmetu se hoče natveziti, da se bode l. 1908 meja proti Ogrski zaprla, če ne pride do nagodbe. To je očitna neresnica. Kajti do nagodbe pride, če ne v parlamentu, pa po par. 14, in potem ostane dosedanje stanje, ki je mnogo slabše, karor sedanja nagodba. (Res je!)

Sploh pa naš trgovske pogodbe z Italijo, Nemčijo, Belgijo, Švico in Rusijo, ki potečejo še le leta 1917, ovirajo, da bi pred l. 1917 naredili carinsko mejo proti Ogrski. Kajti te države niso sklenile pogodbe z Avstrijo posebej in Ogrsko posebej, ampak v teh pogodbah tvori Avstrija z Ogrsko eno carinsko ozemlje. Te države pa ne bodo dopustile, da bi se moralna od njih blaga plačati še enkrat carina pri prevozu iz Avstrije na Ogrsko, in da bi se postavke, določene v teh trgovskih pogodbah, zvišale še za carino med Avstrijo in Ogrsko. (Tako je! Živahnno odobravanje.)

Državni zbor.

Vse je napeto čakalo, kako bo zbornica glasovala o nujnosti nagodbe. Za to glasovanje je namreč treba dvetretjinske večine vseh navzočih poslancev, da je nujnost sprejeta. Toda ko je voditelj socialdemokratov izjavil, da bodo tudi socialdemokrati za nujnost, je s to izjava kocka padla, bilo je odločeno, da se nujnost sprejme. Proti nujnosti nagodbe so glasovali le Hrvati, liberalna Slovence Roblek in Ježovnik, češki pravaši in nekaj Nemcev. Cela ostala zbornica je glasovala za nujnost. Veselost je vzbujalo, v kakih strahih se je nahajal junak Roblek. Dr. Ploj sploh ni prišel na glasovanju in naenkrat je izginil tudi Ježovnik. Roblek je nemirno gledal naokoli, kje je ljubi tovariš, in pošiljali so tovariša za tovarišem, da najde Ježovnika. Ravno po klicu zapisnikar Ježovnika in tem trenutku vstopi begunc v zbornico. Tovariši kriče nad njim, naj glasuje proti, in Ježovnik je v potu svojega obrazza izpolnil njihovo željo. Roblek pa je zopet mirno čakal, da je tudi njega pozval zapisnikar. Dr. Ploj ni bil od nikoder.

Pri nadaljnji razpravi o nagodbi je prvkrat nastopil dr. Benkovič. Govoril je najprej slovenski med splošno pozornostjo Slovencev, Hrvatov in Čehov. Ko je začel nemški govoriti, prihajali so tudi Nemci ter poslušali govornika, ki je govoril z veliko živahnostjo. Ko je omenjal uradništvo na Sp. Štajerskem, prislo je med njim in vsenemškim Malim do hrupnega nastopa. Govorniku so ob koncu njegovega govora živahnno pritrjevali. Prvi nastop dr. Benkovičev je bil zelo srečen in mu je pridobil ugled v zbornici.

Kako živo je zadel dr. Benkovič Nemce, dokaz temu je, da sta ga ob koncu razprave popravljala dva nemška poslance, namreč Markhl in Malik. Utajiti sta hotela vse, kar je dr. Benkovič razkril o nemškem uradništvu. Dr. Benkovič jima je takoj odvrnil in jima ni ostal ničesar dolžen. Ker je Markhl tudi dr. Benkoviča hotel žaliti, češ, da ima maslo na glavi, ker se ni hotel dvobojevati z dr. Sernecom, je stopil dr. Benkovič v čitalnici k Mariku in mu zapretil, da si bo zabranil s silo take osebne napade. Vsled tega je postal Markhl Benkoviču priča, toda cela stvar se je končala mirnim potom.

V pondeljek dne 16. dec. je bilo glasovanje o prvem delu nagodbe v drugem čitanju. Roblek in Ježovnik sta — manjkala. „Domovina“ pa piše, da je nagodba največja gospodarska nesreča, toda kadar je treba to nagodbo vreči, jih ni v zbornici. Prava zastopnika! V torek se je glasovalo o prinosu naše države k skupnim izdatkom (kvota) in o železnicah. Oboje je bilo sprejeto. V razpravi o železnicah sta govorila dr. Sušteršič in Jaklič. Iсти dan so bili vsi predlogi o nagodbi sprejeti tudi v tretjem čitanju. S tem je nagodba rešena. Naši po-

slanci so odkrito kot možje nastopali za nagodbo, žalostno ulogo pa so igrali dr. Ploj, Roblek in Ježovnik. Sedaj pride na vrsto razprava o proračunu. Kakor izvemo, je bil v ponedeljek Roblek pri volitvi okrajnega zastopa v Celju, in za to ni bil navzroč. To odkrito zabeležujemo.

Dr. Benkovič ranjen.

Rusini ne morejo na lvovski univerzi priti do svojih pravic in za to so vložili rusinski poslanci interpelacijo, ki bi se naj prebrala v začetku seje v ponedeljek dne 16. t. m. Ker pa je predsednik odredil, da se interpelacija prečita še le ob koncu seje, so se rusinski poslanci strašno razburili. Kričali so, živilgali in tolkli s pulti. Pred sedeži ministrov sta stala v pogovoru dr. Benkovič in dr. Korošec. V tem vrže poslanec Bačinski hlad svojega pulta proti predsedniku. Toda meril je slabo in namesto predsednika je zadel dr. Benkoviča, ki je stal mirno s svojim tovarišem dr. Korošcem v sredi zbornice. Dr. Benkovič je bil zadel v čelo. Tako so ga peljali ven iz zbornice ter ga obvezali. Dr. Benkovič je le lahko ranjen in se je še v ponedeljek zo pet udeležil seje.

Potem, ko je vrgel Bačinski desko, so se poslanci navalili na dr. Bačinskega; prvi so bili krščanski socialci. Plezali so kar čez klopi. Prvi prihiti k Bačinskemu Prohazka. Bačinskega so ščitili rusinski poslanci in socialni demokrati. Prohazka iztrga Bačinskemu ostale pultove kose, ga prime za roko, se vsede poleg njega in pravi: Zdaj ne grem več proč. Nobenega ne boste več ranili. Poslanca Mayerja, ki je hotel čez druge poslance splezati k Bačinskemu, so vrgli na tla. Poslane Staruh se je polastil Mayerjeve palčice in hoče napasti krščanske socialistike. Staruh prime za roko poslanec Zygušinski, zato ga pa ugrizne v prst poslanec Petrički. Zygušinski zakriči, izpusti Staruh in zapusti dvorano, da si pusti zavezati rano. Pretep je vedno večji in traja še, ko že zapusti Bačinski dvorano. Poslanec Kunschaku strgajo suknjo na polovico, poslanec Mayerju pa kravato v drobne kose. Le počasi se pomirijo razburjeni duhovi, da se more nadaljevati seja. Nato je predsednik rusinskega kluba zbornico odpuščanja zaradi izgredov. Tudi poslanec Bačinski je prosil dr. Benkoviča odpuščanja.

Politični ogled.

— Delegacije bodo dne 20. t. m. sklicane k prvi seji.

— **Hrvatsko.** Dne 12. t. m. je bil sklican hrvatski sabor in čez par ur razpuščen. Ta dan so bile v Zagrebu zaprte vse trgovine in kavarne, vozili niso ne fijakerji, ne cestna železnica. V tovarnah niso delali delavci, ampak so po mestu manifestirali za splošno in enako volilno pravico. Tudi v sabor, ki je bil otvorjen ob 11. dop., so poslali delavci odposlanstvo. Ko je vstopil v sabor ban Rakodczay, začeli so hrvatski poslanci kričati: Dol z njim! Proč, ban! Madžarski hlapec! Vsled silnega trušča je predsednik sejo prekinil. Ko jo je zopet otvoril, prebral je ban kraljevo pismo, s katerim je sabor razpuščen. Ban Rakodczay je ta dan kakor nalašč izzival Hrvate. V sabor je prišel v ogrski magnatski obleki in ko je zapustil sabor, čakača ga je zunaj na trgu velika množica ljudi, ki je demonstrirala proti njemu. Ban se je trikrat peljal sem in tja po trgu ter zaničljivo smehljajoč odzdravljal na razjarjene klice občinstva. Da ga ni ščitila policija, prišlo bi bilo do dejanskega napada.

— **Kmečki nemiri** v Italiji. V srednji Italiji, v Vedreli blizu Rima, so nastali nemiri med kmeti, ki so, razburjeni vsled novih davkov, napadli politico.

Mala politična naznanila.

Dne 13. dec. V Švici je izvoljen za prihodnje leto predsednikom zvezni svetnik Brenner iz Bazela.

Dne 14. dec. Poštni uslužbenci so sklenili začeti s pasivno resistenco, ker se jim ni zvišala plača, kakor so zahtevali. — V Maroku je prišlo do boja med četama obeh sultanov. Čete Abdul Aziza so se umaknile. Na obeh straneh je padlo 200 bojevnikov.

Dne 15. dec. Danes so v Sofiji na Bolgarskem pokopali voditelja makeftonske vstaje Sarafova in Garanova, katera je ustrelil po noči neznani morilec. Čez 100 vencev je bilo položenih na oba groba.

Dne 16. dec. Saška kraljica vdova je včeraj umrla. — V Perziji je nastala meščanska vojska. V Teheranu so vsi bazari (trgovine) zaprte in v mestu se bijeta obe stranki. — Danes se je odpeljalo ameriško brodovje, obstoječe iz 53 bojnih ladij, v Tihu ocean. Za pot iz Atlantskega oceana okoli Južne Amerike v Tihu morje rabi brodovje 140 dni. Potovanje bo stalo 10 milijonov dolarjev.

Dne 17. dec. Ministrski predsednik se je izjavil, da bo vlada predložila meseca oktobra 1908 postavo zaradi zavarovanja za starost in onemoglost. — Med Črnogorjo in Turčijo so razmere zelo napete. — Iz Maroka prihaja neverjetna vest, da se hoče Mulej Hafid podvredči svojemu bratu Abdul Azizu.

Dne 18. dec. Iz Zagreba se poroča, da bo ban Rakodczay odstopil. — V Perziji je nastala polna revolucija. Ljudstvo se oborožuje. Sah je v nevarnosti. — V Trstu še vedno štrajkajo trgovski postreščki (fakini). — Carica Aleksandra je nevarno zbolela.

Razne novice.

* **Gg. dopisnike** prosimo, da nam pošljejo dopyse najpozneje do ponedeljka (23.) zjutraj, ker v torek zjutraj že list izide.

* **Slov. čebelarsko društvo** za Spodnji Štajer zboruje dne 28. grudna t. l. v malo dvorani Narodnega doma v Celju ob 11. uri po sledičem vsporedu: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora za 1. 1908. 8. Slučajnosti. K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno odbor.

* **Obsojen** je bil dr. Sernek zaradi napada na dr. Benkoviča na 40 K globe.

* **Nova vinska postava** se dobi v trgovini Cirolove tiskarne v Mariboru po 5 v na lepem papirju, po 10 v na kartonu, s pošto stane komad 5 vin. več. Naročniki naj pošljejo poleg naročila poštne znamke za plačilo. Društva, zadruge, vasi in občine naj skupno naročajo to tiskovino, ker jim to pride ceneje.

* **Važna razsodba.** Državno sodišče je razsodilo, da mimogredoča ubožna občinska podpora ne izključuje volilne pravice.

* „**Domovina**“ in slovenska šola na Muti. „Domovina“ napada č. šolske sestre, ker so bile primorane odpovedati šolski pouk na Muti. Zopet kaže „Domovina“ svoje pošteno mišljenje. Vedno se sklicuje na narodnost in očita vsem drugim, ki ne gredo z njo skozi drn in strn, brez domovinstvo, toda sama škoduje nameroma slovenski stvari. Ker so se morale č. sestre umakniti iz Muti, oziroma so same prostovoljno odpovedale vsled raznih napadov radikalnega dijstva in nehotetnega postopanja odbora družbenega, jim sedaj „Domovina“ očita, da so krije slabih veselov na tej šoli. Tako obrekovanje mora obsojati vsakdo, ki le pozna šolstvo č. sester. Za danes opozorimo, da je šolski način občudoval spremnost učiteljev in nad vse pohvalil šolstvo na slov. šoli v Muti. To je dejstvo, ki je znano; utajiti ga ne more „Domovina“ nikdar. Toraj je pisanje zlobno obrekovanje, ki obsoja tem bolj „Domovino“, ki se vedno širokousti s svojo narodnostjo. Taki napadi so narančnost podli; vsi dobro vemo, koliko zaslug so si pridobile č. sestre s požrtvovljnostjo, s katero so delale na tej šoli. One same, kot ženske, so začele orati na Muti ledino; one, ženske, so bile izpostavljene vsem natolcevanjem in vsem neprilikam od strani mogičnih nasprotnikov. Mirno so vse prenašale, ker so vedle, da se žrtvujejo za slovensko stvar. Hudo se je godilo č. sestram na Muti. Toda delale so in imajo uspeh — dokaz precej dobro stanje slov. življa v bližnjem okraju, dasi se za njega ni nikdar pobrigal nobeden radikalec. Sedaj pa nastopijo gospodje kavalirji v Celju, napadajo in obrekajo — ženske, ki se ne morejo braniti. To so vitezi, ki poznajo čast slovenstva! O tej šoli budem se sploh več zanimivega pisati. Do natankih izpovedeb nas silita „Domovina“ in „Narodni List“ z obrekovanjem.

* „**Domovina**“ o nagodbi. Popraviti hočemo najhujše neresnice iz njenega članka v zadnji številki, kjer pravi, da je nagodba največja nesreča za spodnještajerskega kmeta in vinogradnika. Ogrska vlada je zavezana, tekom enega leta napraviti ravnato strogo vinski zakon zoper ponarejanje vina, kot velja sedaj v Avstriji! To je že stara želja vinogradnikov na Ogrskem, ki imajo večino ogrske zbornice za sabo. S tem bo konkurenca ponarejenih vin v celi državi izključena! — Statistično je doognano, da Avstrija sama dosedaj ne more zalagati naših konzumentov s potrebno množino goveje živine in svinji; mi smo navezani na uvoz iz Ogrske, dokler ni naša živinoreja dovolj razvita. Uvoz prasičev iz Ogrske se je znatno znižal in še s časom skorpopolnoma preneha, če se uveljavijo stroge veterinarne določbe nove nagodbe. Avstrija more zapreti za izvoz cele pokrajine na Ogrskem in Hrvaškem do 4000 kvad. km, ako se tam prikažejo živinske bolezni. Naša reja goveje živine pa je še tako malo razvita, da ne da dovolj živine za naše trge; mi smo navezani na uvoz najmanj še 10 let, bolje iz bližnje Ogrske, nego pa iz okužene Srbije, Rumenije, Rusije ali celo Amerike in Avstralije. — L. 1917. se lahko ločimo; preje se sploh ne moremo ločiti, kot priznava tudi člankar „Domovine“, ker nas vežejo na nagodbo do 1. 1917. trgovske pogodbe z Nemčijo, Italijo itd. Ker se nagodba le za 10 let sklene, nam itak ne škoduje; ako državni zbor odloči nagodbo, uveljavlji se po znanim par. 14 ali pa se podaljša celo zopet stara nagodba, ki je za nas zelo neugodna. Tudi dr. Ploj uvideva koristi nagodbe in se odteguje glasovanju.

* „**Domovini**“ in „**Narodnemu Listu**“ v odgovor gledajo posojilnic in Zadružne zveze. Na hude napade v teh dveh listih odgovarjam pod mučnim utisom velikega poraza pri volitvah za celjski okrajni zastop. Čutim tem hujše, ker vem, da smo sami krivi teh neuspeshov. To je moj javno povedan „kon-

fitor“! Toda opozorim celjsko gospodo, da prizna tudi ona javno, da je ona začela širiti nesporazumljjenje na Stajerskem. Kadar bode treba, lahko to dokažem. Toda ali mislite, gospodje okrog „Domovine“ in „Narodnega Lista“, da imamo mi polževanje kri in bodemo mirno prenašali in pustili, da nas še naprej blatite in napadate? Bolj ko človek dela v narodnem smislu, bolj ko se žrtvuje, bolj vi hrulite in napadate vse rodušube, ki nočejo biti pod vašo komando. Prepričan sem, da tudi vi nekoliko mislite! Se vam li ne zdi, da mora biti odpor na celi črti, če se ravna tako z ljudmi! Ker se vam stavimo v bran, imenujete nas brezdomovince in nam očitate bratomorni boj! Najbolj se hudujete radi posojilnic in Zadružne zveze. Vi ste nam pokazali pravo pot z ustanovitvijo posojilnice za slovenjgrški okraj v Smartnu, dasi že deluje v Slovenjgradcu dolgo časa uspešno stara posojilnica. Zakaj ste začeli v tem kraju — in začeli ste prvi na ta način delovati na zadružniškem polju — nasprotovati staremu zavodu — ker je prišla posojilnica v druge roke. Torej vam je vse dovoljeno, mi pa začnemo bratomorni boj, če se ravnamo po vaših navodilih. Če je vam tako sveto, mora biti za nas tudi. Čudim se torej, da se tako zgražate radi mojega pisma glede zadružništva. Hvalo pa vam izrekam, da ste objavili pismo in mi prihranili mnogo dela, ker lahko sedaj opozorim vse somišljenike na vsebino tega pisma, ki je objavljeno v „Domovini“ štev. 147. na strani 2 v dopisu „Iz Slovenskih goric“, in ga jim priporočam v pretres. Da se razumemo!

D. K. V.

* **Zadeva dr. Benkovič** — štajerski namestnik „Domovina“ imenuje izjavilo dr. Benkoviča v državnem zboru, da je štajerski namestnik njemu priznal potrebo slovensko govorečih uradnikov na Sp. Stajerskem, nepremišljeno in nerodno. „Domovina“ naj premisli, da je potrditev te izjave od namestnika za nas velikanske važnosti, kajti taka uradna izjava je več vredna, kot cela množina dokazov. Sele sedaj moremo in moramo s tem večjo silo zahtevati slovenščine popolnoma zmožne uradnike. Kdor tega ne razume, temu ne moremo pomagati.

* **Sladkor** in naši poslanci. Državni poslanec dr. Korošec je v imenu svojih tovarišev govoril v proračunskega odseku približno sledeče besede o sladkorju: Mi slovenski poslanci zastopamo dežele, ki najmanj zavžijejo sladkorja. Na Štajerskem zavžije en človek povprečno 9 kg, na Kranjskem 9, na Koroškem 12 kg. Ne moglo bi torej presenetiti, ako bi mi glasovali proti znižanju davka na sladkor. Toda pooblaščen sem izjaviti v imenu svojih tovarišev, da smo mi za največje znižanje sladkornega davka, mi bi bilo celo za predlog čeških radikalcev, ako bi bil dosegli. Prepričani smo namreč, da pri nas zavživanje ni tako majhno, ker nimamo potrebe, ampak nasprotno, zavžije se pri nas sladkorja radi tega malo, ker je predrag. Mi potrebujemo sladkor kot živež pri kavi, čaju itd., pa tudi pri kletarstvu n. pr. za petijot. Vsled znižanja sladkornega davka bo odpadlo blizu 30 milijonov dohodkov državnih kasi. Že danes pa kot kmečki poslanec odločno protestiram, da bi se ti milijoni morali kriti z davki, ki bi obremenili kmeta in delavca! Osebna dohodnina naj se stopnjuje tudi na zgora in naj ne obstoji pred bogatinami, občudijo naj se še posebej dividende itd. V tem smislu je govoril še dalje poslanec dr. Korošec. Sedaj pa poglejte liberalne časnike „Domovino“ in „Narodni List“, kako ljubijo resnico, hčerko božjo, in kako napadajo naše poslance, da se baje niso potegnili za znižanje sladkornega davka! Protiv nam delajo le z lažjo. Istina pa ostane, da niti Ježovnik niti Roblek nista znila besedice za znižanje sladkornega davka!

* **Iz Gornje Radgone** — v pojasnilo! „Domovina“ je prinesla v štev. 139. z dne 27. novembra t. l. dodis, v katerem neki dopisnik naznana in se veseli, da je okrajni zastop gornjerađonski izrek poslancu g. Roškarju in ž njim. Kmečki zvezi nezaupnico. Tam je navedeno tudi pismo, katerega sva pisala jaz in Zemljic g. Roškarju. K temu dopisu pripomnim sledeče: Res je, da sva z Zemljicem takoj pismo pisala g. Roškarju, pa ne iz slabega namena, in da bi ga znabiti hotela s tem žaliti, temveč le zato, naj bi on, kolikor bi bilo v njegovih moči, pospeševal združitev naših poslancev k skupnemu delu za naše koristi v vsakem oziru. S tem pismom pa se tudi ni izrekla nobena nezaupnica g. poslancu od strani okrajnega zastopa, na kar se niti ni mislilo, in tudi ni bilo povoda, ker pismo bilo je privatno in ga nisva podpisala kot funkcionarja okrajnega zastopa. Da pa je pismo prišlo v javnost in se zlorabilo, tega ne odobravam. Prepričan pa sem tudi, da g. Roškar zavoljo dopisa v „Domovini“ ne bo izgubil na ugledu. Trstenjak, okrajni načelnik in župan.

* **V mariborsko bogoslovničico** so vstopili sledčci g.: Brvar Ignacij iz St. Lambertja pri Litiji na Kranjskem, Golec Ivan iz Polja, Hohnjec Franc iz St. Petra pod Sv. gorami, Kompolšek Franc iz St. Jurija ob juž. žel., Kranjc Marko iz St. Petra pod Mariborom, Medvešek Alojz iz Celja, Oster Franc od Sv. Križa pri Ljutomeru, Paulič Franc iz St. Petra pri Radgoni, Slana Franc iz St. Jurija ob Ščavnici, Umek Mihael iz Pišec, Veranič Anton iz Cirkove, Verzelak Martin iz Gornje Ponikve, Životnik Pavel iz Starega trga pri Slovenjgradcu.

*** Stajerska kmetijska družba** — zoper nagodbo! Ta zavod bi se ne smel umesavati v aktuelle politične stvari, vendor je izdal parolo: zoper nagodbo. Čemu? Gospodje (ne kmetje!), ki komandirajo v družbi, grofje in graščaki, hočejo na ta način izpodriniti tla krščanski Kmečki zvezi na Zgornjem in Srednjem Stajerskem, deloma tudi na Spodnjem Stajerskem. Ti liberalni gospodje so dobro prepričani o važnosti nagodb za kmečki stan, vendor rujejo zoper njo, ker s tem hočejo vodo na svoj mlin napeljati in ljudstvo zoper kmečke poslanice nauhiskati, in ker vedo — da bo nagoda brez njih sprejeta.

*** Krasne razglednice** za božič in novo leto prodaja trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Trgovci dobijo običajni popust.

Mariborski okraj.

m Sv. Lovrenc nad Mariborom. Lovrenčani nismo najzadnji! Letos smo dobili brzovaj. Prvi "letigram" je odposlal neki letoviščar. Električno luč imamo že več let; celo po žagah je napeljana. Žagarjem je zelo ustreženo, ker bolj vidijo trančirati debele plohe. Pa če bo šlo tako naprej, v nekaterih letih ne bo več ne drobnih, ne debelih plohov. Kakor nekdaj rablji svetega Jerneja, takoj lupijo in odirajo tuji naše gozde in si na vso moč prizadevajo, da bi Pohorje dobilo v kratkem takšen obraz, kakoršnega ima kranjski Kras. Naša avstrijska vladava mora gotovo imeti s pol palca debelo pločevino oči zavezane in ušesa s svincem zalite, da se za tako divje upoštevanje nič ne zmeni. Za nepregledne, izsušene in s sivkastim kamenjem posute planjave kraške, katere bi človek najložje primerjal rujavo pobarvani in s kislim mlekom obkacani mizi, vladava zatepa tisoče in stotisoče, da jih znovič pogzdi, a prekrasne gozde, kakor jih ima Pohorje sploh, pa pusti neusmiljeno do golega pokončati. Ceste, po katerih vozijo neznanško težke in visoke tovore brun, postanejo kmalu čisto nerabne; temu priča je bila lansko leto občinska cesta rotenberška. Ko bi bil vraga po njej napodil, bi si bil gotovo parklje in roge polomil. Na nekaterih mestih bili so tako veliki globnjaki, da bi bilo leta staro govedo lahko ležalo v njih. V deževnem vremenu pa se je cesta spremenila v potok, da je uboga žival kar plavala po blatu. Mimogrede bodi omjenjeno, da so v rotenberški občini, ki zavzema ves severni del lovrenške in puščavske župnije, samostojne kmetije že tako redke, kakor v Sibiriji mesta. Kmečki poslanci (posebno v Jugoslovanskem klubu, ki vam tako vroče bije srce za kmečki stan!?) povzdignite svoj glas, dokler je še čas!

Male trgovine rastejo v našem kraju bolj kakor gobe po dežju. Ako greš po okrajni cesti, to takoj opaziš. Eden ima "Gemischtwarenhandlung", drugi "Krämerei", tretji "Greislerei" itd. Po imenu so sicer različni, a v eni reči so si podobni; skoraj vsi točijo tisto prežlahtno, iz špirita in vode zmesano pijačo, ki ima plemenito ime: šnops, in podeli človeku moč, da na cesti obleži. Ali je res potreba toliko teh "šnopsapotev"? Koliko denarja se izda na smrdljivo brozgo in koliko zdravja pokvari! Za tiste, ki si rádi v lase sežejo, s palicami kožo strojijo in z noži kri puščajo, je posebno ugodno to, da je e. kr. žandarska postaja skoro eno uro od trga oddaljena. Poprej ko pride orožnik, se že pijanci lahko desetkrat stepejo in enajstkrat poravnajo.

Letošnjo jesen je neki voznik naložil tri hektolitrske vreče ovsa. Ko pride do "apoteke", ustavi konje in gre šnopsat; konji pa gredo med tem na bližnjo njivo, belo repo pipat. Ko se vrne voznik črez dolgo časa iz koče, seveda močen kakor Simson, je s konji tako milo ravnal, da so mu zdvijali. Uboge vreče na padeli (dvokolesni voz, nalašč za plohe voziti), z verigo neusmiljeno povezane, so v divjem diru zgubile zavest, ter se ena za drugo razpočile. Skoraj četrtn ure daleč je bila cesta z ovsom posuta. Vrane so imele potem dobre dni; ker ga je po nekod ležalo za tri prste debelo, ga niso po enem zrnu pobirale, temveč kar srebale.

Velik napredek ali fortšrit imamo priliko gledati pri naši šolski mladini. Taki dečki, katerim še smrkeli pred daleč črez brado visi, nosijo po žepih polne škatljice vžigalice in cele šopke cigaret. V gozdu, na pašniku, za vogli, sploh povsod, kjer se nadajo, da jih nihče ne vidi, smodijo in žgejo tobak. Ali ni to škodljivo in nevarno početje? Koliko požarov in nesreč povzročijo dostikrat taki paglavci s kajenjem! Gorje starišem — je klical Slomšek — ki to razvado otrokom dopustijo; gorje učenikom, ki molčijo!

m Šola Leitersberg-Karčovina. Predzni poskus mariborskih Nemcev, ki hočejo ugrabititi našemu narodu zadnjo trohicu slovenščine, ki se je še ohranila na ljudski šoli v bližnji okolici mesta Maribor, je razburil vse tukajšnje Slovence ter jih napolnil s silnim ogordanjem. "Slovensko društvo" je v odborovih seji dne 14. decembra sklenilo naslednjo protestno resolucijo, ki se je poslala pristojni višji oblasti: "Slovensko društvo" v Mariboru z vso odločnostjo protestira proti nepostavnemu sklepu krajnega šolskega sveta Leitersberg-Karčovina, da se poduk popolnoma ponemči, ter izjavlja, da je na tej šoli, katero obiskuje 86% slovenskih otrok in samo 13% nemških otrok, status quo, to je ohranitev

dvojezičnega poduka, sploh najmanje, kar Slovenci zahtevamo in od cesarja absolutno ne odstopimo." — Treba je tudi, in to je poglavito, vložiti odločen ugovor, oziroma rekurz, in g. odvetnik dr. Radoslav Pipuš, ki je odbornik "Slovenskega društva", je obljubil, da bo ta ugovor in rekurz sestavljen in vložil. Slovenci brez razlike stranke in stanu, na noge! Ne dajte tistih svetinj, ki ste jih prejeli od svojih očetov, teptati z nogami! Ne dovolite, da bi se ponemčevali vaši otroci ter bi vas enkrat preklinili v tujem jeziku! Ustavite se hudočni nameri oholega narodnega nasprotnika! Kako predrer je že postal. Posmehuje se, češ, da se v mariborski okolici govori govorica, ki ni ne nemška in ne slovenska, in da je Maribor že tako severna meja Slovenstva. Oče je je laž. Tukaj in še daleč proti severu biva pošten in krepek slovenski rod, ki z velikim náporom in vsemi močmi brani zemljo svojih očetov pred sovražnimi kremplji, in pravice slovenskega jezika v šoli in uradu. Tega ljudstva ne boste več potujili. Nameri naših narodnih nasprotnikov se ne bo uresničila, ker se ne sme uresničiti. Pristojne oblasti pa opozarjam na to, da je njihova sveta dolžnost, braniti pravico in odvračati krivico, ki se preti nad našo manjšino izvršiti s prekršenjem temeljnih državnih postav.

m Sv. Trojica v Slov. gor. Vdova Friš je svojo štacuno dala v najem trojiškemu štacunaru Ferd. Golob. Tako je ta narodna trgovina prišla v roke hudemu sovražniku našega slovenskega kmetovalca!

m Dogoše pri Mariboru. Minoli teden smo pokopali na pokopališču pri Devici Mariji v Brezju zakonska Štefana in Ano Čirič, ki sta živelj 54 let v vzglednem zakonskem življenju. Umrla sta isti dan v kratkih presledkih, mož v starosti 83 let, žena pa 77 let. Vrlima krščanskima zakonskima sveti večna luč!

m Umrl je v Mariboru dne 13. t. m. bogoslovec II. leta g. Peter Skok. Rojen je bil l. 1885. v Trstu. N. v. m. p.!

m Poljudna predavanja S. K. S. Z. v Mariboru. Zadnjo nedeljo je predaval g. profesor doktor Hohnejc o gospodarskem položaju raznih stanov v sedanji človeški družbi, o vzrokih in o sredstvih, kako bi se mu dalo opomoči. Vzroki so iz velike večine načela liberalizma, ki so na religijoznem in političnem polju rodila žalostne sadove in so na gospodarskem polju zasužnjava nižje sloje ter jih pahnila v največjo bedo. Socijalna demokracija ne more prinesi pravega in stalnega ozdravljenja, ker so temeljne točke njenega programa neizvršljive. Edina rešitev je torej v krščansko-socialni preosnovi, ki temelji na dveh glavnih načelih, ki se imenujeta pravčnost in ljubezen. — Da se ustreže želji poslušalcev, bodo predavanja v bodoče ne več ob 9. uri, ampak ob 10. uri predpoludne. Prvo prihodnje predavanje bo prvo nedeljo po novem letu, dne 5. januarja.

m Zborovanje v Zrkoveih pri Mariboru. "Slovensko društvo" je priredilo minolo nedeljo popoldne pri županu g. Selu politično zborovanje, ki je bilo zelo dobro obiskano. Poslane g. Pišek je v pol-drugo uro trajajočem govoru: 1. razložil, kako bodo naši poslanci nastopali pri novi uredbi dače in kako se imajo pri tej važni cenyti obnašati posestniki, oziroma županstva; 2. nam je poročal o znižanju sladkornega davka za 8 v pri kg in da bo s tem državi odpadlo 28 milijonov dohodkov. V Avstriji pride povprečno na osebo 9% kg sladkorja. V veljavno stopi to znižanje šele 1. sept. 1908. Državni poslanci upajo, da će bo sladkor ceneji, se ga bo zato več porabilo in vsled tega ne bo primanjkljaja; nadalje je poročal o nameravani vodni postavi, o zavarovanju sploh, o šolskih razmerah, da sta stavila v Roškarjem in sodružni predlog, da mora za šole prispevati tudi država. Ta predlog se bo priobčil v "Slov. Gospodarju"; slednji je poročal o raznih gospodarskih zadevah. Škoda, da zaradi pomajkanja časa ni mogel vsega celo obširno razpravljati. Poslušalci so z zanimanjem poslušali svojega poslancev in mu z veseljem pritrjevali. Nato je hotel govoriti g. učitelj Zemljč ml., ki je pa bil precej sladko ginjen in s tem je povedano vse. Tretji govornik je bil g. dr. Pipuš, odvetnik v Mariboru. V začetku je reklo, da zoper osebo drž. poslanca Pišeka nič nima ugovarjati, a vendor je napadal Slovenski klub, dr. Kreka in Pišeka. Poslane Pišek mu je brž in točno odgovoril. Nato je še g. učitelj Zemljč ml. nekaj kvasil in le hladnokrvnosti kmetov se ima zahvaliti, da ni bil postavljen na zrak. Obžalujemo, da predsednik ni mogel načraviti mir ter je zaključil shod, predno se je izvršila osnovitev Kmečke zveze. Drugikrat pa bodo postopali z razsajalcji drugače.

m Orehova ves. Cesar je podaril naši požarni brambe 150 K iz lastne blagajne.

m Srednji Gasteraj. Dne 10. t. m. je tukaj umrl 83 letni Franc Kurnik, bivši veleposestnik in večletni občinski predstojnik. Bil je naročnik našega lista skozi vse leta. Vremu moži sveti večna luč!

m Ruše. Poučno predavanje se vrši na Štefanovo ob štirih popoldne v gostilni g. Ant. Noaka. Predaval bo e kr. goðani nadkomisar gosp. Čuber plem. Okrog o domačem zo darstvu. Posetevi ki zelenega Pohorja, vdeleži se v občinem številu tega vrnjega shoda! Očet Smolnik.

m Slovenska Čitalnica v Mariboru ima svoj redni občni zbor v soboto dne 21. grudna 1907 v društvenih prostorih v mariborskem Narodnem domu ob osmih zve

m Bralno društvo v Rušah priredi na Štefanovo t. j. 26. grudna 1907 v dvorani gosp. Anton Novaka gledališča predstavo: "V Ljubljano jo dajm". Začetek točno ob 6. uri. Vstopnina 60 vin. Ker je del čistega dobička namenjen za šolsko knjižnico, se preplačila hvalno sprejmejo. Oblike vdeležbe prosi odbor.

Ptujski okraj.

p Umrla je pri Sv. Urbanu blizu Ptuja nadučiteljeva žena gospa Marija Kocmut, rojena Pahernik.

Sv. Urban pri Ptiju. "Gosp. bral. društvo pri Sv. Urbanu pri Ptiju" ima 29. dec. 1907 t. j. v nedeljo pred novim letom svoj redni letni občni zbor ob običajnem vspredetu. K obilni udeležbi vabi uljedno odbor.

p Središče. Gregorčičeve slavnosti, priredi središčko bralno društvo "Edin" st. dne 26. dec. t. j. na dan sv. Štefana v šolskih prostorih v Središču. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina: stojšča 20 v. sedeži 60 v. Za društvenike so stožča prosta, sedeži pa po 80 vin. Polovica čistega dobička je namenjena "Osrednjemu odboru za Gregorčičev spomenik v Gorici".

p Sv. Lovrenc na Drav. polju. Slavna družba sv. Mohorja je darovala našemu bralnemu društvu 63 lepih knjig raznovrstne vsebine, za kar ji izreka odbor najtoplejšo zahvalo.

Ljutomerški okraj.

l Ljutomer. "Slov. pevsko društvo v Ljutomeru" je imelo 9. decembra t. l. svoj občni zbor v čitalniških prostorih. Izvoljen je bil nov društveni odbor, ki se je sestavil v prvi odborovih seji takor sledi: Jož. Velnar, predsednik; gospa Mar. Seršenova, podpredsednik; Ant. Tkavec, tajnik; Fric Dijak, blagajnik; Fr. Zacherl, pevovodja in arhivar; Janko Dijak, namestnik v trgu. Zunanja odbornika: Ignac Lipovec, Fr. Dolamič, namestnik M. Jelen.

l Iljaševci. Dne 17. t. m. smo pokopali ob obilni udeležbi vričega in blagega starčka, 83letnega Filipa Petvar. Vzglednemu možu sveti večna luč!

l Križevci. Na naši pošti smo dobili še druga pismomašo, ker se bo sedaj šestkrat na teden raznašala pošta.

l Gasilno društvo v Noršincih priredi dne 26. t. m. na Štefanovo pri gosp. Marko Vapotju v Noršincih tombolo. Slavno občinstvo vabi k obilni udeležbi odbor.

l Bralno društvo v Veržeju priredi na Štefanovo 26. dec. t. l. v gost. prost. g. Rožmanu veselcu s petjem in gledališčima igrama "Zakonske nadloge" in "Bacek v strahu". Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina: sedeži po 80, 60 in 50 vin, stojšča 30 vin. K obilni udeležbi vabi uljedno odbor.

Slovenjgraški okraj.

s Soštanj. V št. 54 takozvanega "Narodnega Lista" čitamo, da se je zopet otvorila pisarna notarja g. Kolšeka v Soštanju. Nas veseli! Da pa dotični dopisnik spravlja v zvezo z uredništvom "Slovenca" bivšega gosp. notarjevega sollicitatorja Zoka, je pač največja nesramnost, katere so zmožni ljudje okoli Narodne stranke. Vprašamo vas samo: Kdo je bil v času državnozborskih volitev Robič — Ježovnik najhujši agitator za Ježovnika? Kdo je po paški občini za Ježovnika agitiral in trgal plakate za Robiča ter ljudem vsiljeval "Narodni List"? Pri tem nastane zopet dvojno vprašanje: Prvič: ali se najde v Soštanju človeč, ki je zmožno takšne laži in jo določil pomilovanja vrednemu uredništvu "Narodnega Lista", ali so si to neresnicco skuhalni za poboljšek v Celju, kjer se mnogokrat kujejo dopisi iz različnih krajev. Najsi bo laž od koder koli, sram vas bodi, grdi obrekovalci. Tat se sramuje tatu, lažnjivec lažnjivca, obrekovalec obrekovalca. Mislimo, da je s tem zlosti povedano. Ohranite si Zoka zase, nas pa pustite v miru, da nas ne silite priti še z večjimi bombarji, katere bi brško podirale v vaših vrstah.

s Počasni poslanec Ježovnik. „Nar. List“ z liberalno puhlo nadutostjo pripoveduje, da je Ježovnik vložil predloge zaradi starostnega zavarovanja in zaradi znižanja vojaške službe. Menda Ježovnik in politikujoči celjski študentje mislijo, da so že pozabljeni enaki predlogi, ki so jih stavili poslanci Slovenske kmečke zveze že meseca junija in katere je sedaj porabil vzorni poslanec Ježovnik za svoje predloge! To je res diven poslanec, ki pozabljal vlasti svojih volilcev izrabila za svoje namene. Zakaj pa je dal Ježovnik vpisati svoje delavce k socialdemokratični delavski bolniški blagajni? Odgovorite naprej na to, vi takozvani prijatelji kmeta. To vendor ne gre, da se na eni strani približujete socialdemokratom, na drugi strani pa se laskate kmetom.

s V Vuzenici se se vršile dne 12. t. m. v drugič občinske volitve, ker so bile prve volitve vsled priziva Nemcev ovržene. Tokrat so zmagali Slovenci še sijajnejše. V Vuzenici je Nemcem za vselej odklenkalno.

s Velenje. V št. 51. z dne 21. nov. 1907 priobčil je "Narodni List" v Celju dopis, gotovo v Soštanju skrpučan, z napisom: "Kdo je kriv ponemčenja šol", o katerem se ne ve, ga je li narekovala bolj zlobnost ali neumnost. Dopis začenja s tožbo, da se zasebne nemške šole po spodnještajerskih trgih množijo! Res je to! Temu kriva pa je osobito Narodna sfranka, ki je narod razcepila na dvoje; tako na primer v Velenju. Dokler smo bili edini in složni, si niso upali nemčurji začeti z nemško šolo, ko pa je Narodna stranka postavila Ježovnika kandidatom za državni zbor, moral je ta, da je prodrl, iti prosit glasove k Nemcem, k vsakemu posebej — in posledica! Nemci so kar ustanovili nemško šolo

— ne moremo drugače misliti, kakor ustanovili so jo v sporazumu in s pomočjo poslanca Narodne stranke. Plačilo za nemške glase je bila nemška šola. "Večina teh nemških šol je zasebnih, piše dalje „Narodni List“, in če bi ostale zasebne, izgubile bi pravico javnosti. Pri tej prošnji pa morajo tudi dokazati, da v njih izprasan katehet veronauk poučuje. Ako bi torej župniki in kateheti ne hoteli poučevati krščanskega nauka na teh šolah, ostale bi brez pravice javnosti. Pa kako se gg. duhovniki zadržujejo nasproti tem šolam? M. Velenju ponudili so službo (namreč veroučitelja na nemški šoli) g. župniku Cizeju, ta pa ni ponudbe zavrnil, kakor bi bilo o takem narodnjaku soditi, temveč se je zavezal, da hoče poučevati za šest kron od ure v enem razredu, kendar postane pa 2razredna, pa popusti na ceni ter bode zadovoljen s štirimi kronami od ure.“ — Ni misliti, da bi sama nevednost in neumnost kaj takega napisala. Vidi se dopisunom (več jih je skrupuljeno dopis), kako bi radi dokazali, češ, duhovniki so krivi, da zasebne šole dobivajo pravico javnosti; duhovniki so krivi nemških šol. Dopisuni, ne veste li, da ni v moči župnikov in katehetov, odreči se poučevanja krščanskega nauka na nemških šolah, če so tudi zasebne! Ne veste li, da katoliška cerkev sploh, in tudi preč. kn. šk. ordinarijat v Mariboru zapoveduje vsem župnikom, skrbeti zato, da se tudi na nemških zasebnih šolah poučuje veronauk. Ne veste li, da ko je svoj čas g. župnik v Sevnici se branil, na nemški zasebni šoli veronauk poučevati, da se mu je to zapovedalo? Tudi jaz imam v rokah odlok preč. kn. šk. konzistorija v Mariboru, v katerem se župniku v Šmartinu pri Šaleku naroča, da oskrbuje redno in vestno poučevanje krščanskega nauka na zasebni nemški ljudski šoli v Velenju! Kaj je torej vaše pisarjenje drugega kakor zlobno obrekovanje!

Nadalje piše „Narodni List“: Vi, g. župnik, hočete torej pomagati, da nemška šola v Velenju dobi kar (načrt) javno pravico, storite to kot dobr pastir. Ali storite to samo vašim prijateljem Nemcem in županu na ljubo!?" Nimam navado, komu na nos obešati, kdo je moj prijatelj, prijateljstvo ni zapovedano. Pa jaz mislim tako-le: Če kdo kakega moža vzame pri važni zadavi, kakor je volitev v državnem zboru, za zaupnega moža, s tem kaže, da je dotični mož njegov prijatelj; Pribič in Vuti sta znana in priznana kot glave Nemcev v Velenju. Kedo je jeman ta dva matadorja velenjskih Nemcev za svoja zaupnika pri zadnji volitvi v državnem zboru? Ali ne poslanec Narodne stranke Ježovnik. Kedo je torej prijatelj Nemcev! Sicer naj pa še šoštanjskim dopisunom v uho povem to-le: Ko bi bil jaz nemškega mišljenja, Nemcem prijatelj, bi me tudi liberalni Nemci vsaj javno ne napadali. Gotovo bi me pred sodiščem ne vlačili po krivici, kakor so moji bratje, šoštanjski slovenski liberalci, storili, ki so mene in mojega g. kaplana po krivem zatožili pri državnem pravdništvu, pa sva bila oba popolnoma oproščena. Ovaduh pa je moral preklicati, odpuščenja prositi, stroške plačati in globe 50 K.

In g. župan! Resnica je, da se je on trudil in se mu je posrečilo, da je velenjska šola dobila 4. in 5. razred, ker je mislil in upal s tem prepričati nemško šolo v Velenju; to vem za gotovo, bil sem v tej reči na njegovi strani! V zahvalo za svoj trud ima grdo sumničenje. Ubogi narod, ki ima take ljudi, ki so zmožni take zlobnosti.

Nato dopisuni še izračunajo, kako mastno plačo dobi g. župnik za dve uri pouka na teden, katere plače mu seve niso nevoščljivi. Iz vsega pa sklepajo, da so duhovni zadnji, ki bi se pomicljali za ljube kronte oddati Nemcem koncesije in jih podpirati v stremljenju, že v ljudski šoli ponemčuriti kar največ slovenskih otrok. „To početje je sramoten čin narodnega izdajstva. Še je čas, pomislite da lekosežne posledice te uslužnosti“, pišejo.

No seve! Že zdavnej sem težko čakal na kronic za nemški pouk v veronauku, in res, tolko kronte, tako mastna plača! Dopisuni, nesramni! Bi se bili vendar poprej poučili, da onih kronic ne dobim jaz, nego moj g. kaplan, ki pdučuje, kaj me torej obrekujete v javnosti ter na temelju zlobnega obrekovanja izdajstvo očitate! Ali naj nemara nemškemu šulferajnu tlako delamo?

Se eno besedo! Dopisuni šoštanjski! Vsakemu človeku, ki pozna nemško razmer v Šaleški dolini, je znano, da vi in vaši somišljeniki ste v Šoštanju s svojim nespametnim rogoviljenjem proti g. župniku Govediču zakrivali, da je lepa občina, trg Šoštanji Nemcem v roke prišla, to priznavajo tudi vaši somišljeniki! In vi, ki ste biser slovenskih občin Nemcem v žrelo potisnili, se osmeličite meni narodno izdajstvo očitat! Le tako naprej, morda se vam posreči, tudi velenjsko občino Nemcem prodati! Ce se to zgodi, potem pa je okrajni zastop šoštanjski tudi zgubljen za nas! To bo res krasen uspeh vašega delovanja! Cizej, župnik.

Konjiški okraj.

K Bohorina pri Zrečah. Tu je umrl Fr. Esih, p. d. Pavlič, star 71 let. Mož je bil značaj, pošten kristjan, in torej tudi zanesljiv domoljub.

K Zreče. Minolo nedeljo dne 15. dec. nas je gospod potovalni učitelj Goričan učil o gospodarstvu.

Prihodnjo nedeljo po večernicah, to je 22. dec., bodo nas pa počastil poslanec g. Pišek, in bo poročal o razmerah v državnem zboru.

Celjski okraj.

G Volitev v okrajni zastop celjski se je vršila 16. t. m. od 9. ure dopoludne do 3. ure popoldne. Slovenci so propadli za eden glas. Po dolgem prepiru je za volitev v komisijo obveljalo 40 slovenskih in 40 nemških glasov. Od naših sta ostala doma: Vrečer in Berdajs, odpadla sta Sima in Janič, Fazarinca pa so v zapisniku volilcev izpustili. Na nemški strani so izostali: Koschuh, Hojnik in Lipovšek, pri Lemberški graščini (poprej Langerjevi) pa so napravili iz enega dva glasa (mož Hubert Golle plačuje 141 gld. dače, njegova žena Ana Golle pa 63 gld.) Sedaj nastopi župan celjski dr. Jabornegg nasvetuje sporazumljenje ali kompromis; J. Rakusch predлага: Okrajni zastop (ozioroma ves odbor) bodi nemški, okrajni šolski svet pa naj ostane Slovenscem. Volitev se preneha in začne pogovor. Po končanem dogovoru so Slovenci kompromis odklonili. Prišlo je torej do žrebanja, kjer je sreča odločila za Nemce. Prvi izzreban je bil dr. Jabornegg, drugi Rakusch in tretji kanonik novocerkveški dr. Gregorec. Sedaj se je začelo voliti. Nemška večina je sprejela vse od Slovencev oporekane nemške glasove, a zavrgla vse od Němcov oporekane, razven enega (župnika gotoveljskega kot zastopnika cerkve). Vrh tega je še zavrgla tri slovenske glasove (dr. Dečko, Praunseis in občina Levec). Vsled tega so dobili nemški kandidatje vsak po 40 glasov: dr. Jabornegg, Golle, Jelek, Ježovnik, Lenko, Majer, Rüdling, Sadnik, Wolf, Zottl, slovenski pa samo 37, namreč: Ogradi, Gregorec, Sušnik, Širca, Podgoršek, Fridrik, Zanier, Baš, Kač in Koželj. Tako smo Slovenci propadli in že volitev obvelja, izgubili celjski okrajni zastop za tri leta in okrajni šolski svet na šest let. Ob koncu volitve se je dal v zapisnik naslednji slovenski ugovor: „Slovenski volilci protestujemo zoper današnjo volitev, ker je volilna komisija z večino glasov odklonila tri slovenske glasove, katerih veljavnost je priznaval in povdralj tudi vladni komisar. Pravični učinek volitve bil bi torej 40 proti 40 in bi moral potem žreb med kandidati odločiti. Slovenska stranka in posebno jaz kot ud volilne komisije prosimo, da se celi akt predloži c. kr. namestništvu v Gradcu, ki naj današnjo volitev razveljavi.“ Dr. Lavoslav Gregorec.

c Dol. Od 16. t. m. je upeljana vozna pošta med Hrastnikom in Dolom. Voz po slednem redu: Iz Dola ob 10. uri 15 minut, v Hrastnik pride ob 10. uri 55 minut, iz Hrastnika nazaj ob 11. uri 65 minut, in pride v Dol ob 12. uri 40 minut.

c Laško. Soprogota župana Weberja je dne 13. t. m. umrla.

c V Grižah je sklical v nedeljo dne 15. t. m. Franc Mlakar, podpredsednik „Kmečke zveze“, zavpen shod. Navzočih je bilo okoli 150 poštenih, zavdenih kmetov. Nekaj jih je prišlo tudi iz sosednih župnij. Gospod Mlakar je v jedernatih in poljudnih besedah razložil glavne točke „Kmečke zveze“. Vse je bilo navdušeno in prepričano, da v edinstvi je moč, le združitev zamore rešiti kmeta pretečega pogina. Po sijajnem govoru se je oglasil nepovabljeni gost Lipold, student iz Žalcu, za besedo. Komaj je spregovoril nekaj besed, se je že poznalo, da namerava udariti proti „Kmečki zvezzi“. Nastal je šum med poslušalcem, ki so zahtevali, naj takoj neha govoriti, naj se mu odvzame beseda, kar se je zgodilo. — Ko je še slavni govornik Šteflak razdelil svojo modrost, se je shod zaključil. — Prišlo je tudi nekaj žalskih muzikantov, ker pa Grižani sedaj v adventu za godbo ne maramo, smo jih koj pokazali pot nazaj proti Žalcu. Med potom so baje kazali svojo znano liberalno narodno omiko in oliko.

c Trbovlje. Občinske volitve dne 10. t. m. so se vršile mirno, kakor so se prej stranke pogovorile. Izvoljenih je 15 Slovencev, 8 Nemcev in 1 socialdemokrat. — Motor je povozil 19letnega premogoka Franca Zajca iz Celja in mu odtrgal levo roko.

c Dobrna. Žandar Jožef Schober je zapustil Dobrno. To je tretji in zadnji izmed onih, proti katerim je vodila Dobrno boj na življenje in smrt. Prvi je šel Friderik Wressnig, za njim stražmošter J. Konrad Klobasa in sedaj še Jožef Schober. — „Vahtaca“ in „Stajere“ hosta gotovo točila grena solze in še morebiti tudi na Dobrni kedó, Dobrno pa je zadihalo ležje. Vsem trem srečno pot!

c Slovenski uradni jezik prepovedan! Kakor slišimo, je celjsko okrajno glavarstvo razveljavilo sklep dobroškega občinskega odbora glede samoslovenskega uradnega jezika za občino Dobrno. Ko se o celi zadavi natancenje podučimo, se pomenimo tudi s celjskim okrajnim glavarstvom — natancenje.

c Loka pri Zidanem mostu. Pristaši Kmečke zveze smo si 3. avg. 1907 ustanovili branilnico in posojilnico, ki je začela poslovanje 29. sept. Liberalci so ji napovedali kratko življenje. Ali ta dolgo živi, kogar za mrtevga razglasijo. Tudi naša posojilnica se lepo razvija in krepko napreduje. Hranilne vloge obrestuje sedaj po 4 in pol od sto, posojila daja po 5 in pol od sto in uradnje po nedeljah od 9. do pol 12. ure v župnišču. Prošnje za posojila se sprejemajo tudi črez teden. Hranilne vloge so sprejmejo od vsakega, posojila pa se dajo le prebivalcem župnije

Loka, Razbor in Širje. Prijatelji Kmečke zveze in katoliške gibanja le pri tej svoji hranilnici vlagajo svoj denar in v slučaju potrebe le pri njej vzamejo posojila. Liberalci pa naj bodo, kjer hočejo.

c Dobrna pri Celju. Preč g. župnik Frid. Kukovič da-ovali so tukajšnji kmetiški podružnici vse orodje za drenažiranje zemljišč. Za velodušni ar izreka načrtovno kmetiške podružnice preč. g. dobrotniku v imenu vseh udov najprisrečnejšo zahvalo. Dobrna, dne 15. grudna 1907. Jožef Verdev, načelnik.

c Gornjograd. Vabilo na božično veselico, ki jo priredi bralno društvo v Gornjemgradu na Štefanovo ob 2. popoldne. Na sporedu so pesni, ki jih pojde domači mešani zbor, zanimive deklamacije in govor. Vstopnina 20 vin. Otroci, v spremstvu staršev, vstopnine prosti. Prosimo obiln ga obiska!

Brežiški okraj.

b Brežice. Dne 29. decembra bo v tukajšnjem samostanu obhajal šestdesetletnico mašništva frančiškan g. P. Bernard Vovk, bivši profesor na novo-meški gimnaziji, dobro znan tudi mnogim štajerskim gospodom. Sivolasi jubilar je še jako čvrst in zdrav. Želimo mu še dokaj zdravih in veselih let!

b Podčetrtek. Dne 11. t. m. je v Podčetrtrku umrl upokojeni nadučitelj g. Fran Slemenšek. Kako da je bil rajnki priljubljen, pričal je njegov krasen pogreb. Udeležilo se je mnogo tovarišev in tovarišic od blizu in daleč. Pretresljivo je bilo petje tovarišev pred hišo žalosti in ob odprttem grobu. Pogreba se je udeležila šolska mladina, istotako njegovi nekdanji učenci, zatopljeni v molitev za svojega učitelja-dobrotnika. Požarna bramba je nesla ranjkega k zadnjemu počitku, udeležba ljudstva pa je bila kljub slab poti res velika. S svojo prijaznostjo in dobrotljivostjo si je prikupil srca vseh in ostal nam bode vsem v nemiljivem spominu. Njegovi žalujoči rodbini izrekamo naše najgloblje sožalje ob tej nadomestljivi izgubi s tolažo: Saj zopet vidimo se nad zvezdami!

b Kozje. Dne 13. grudna je gosp. okrajni glavar brežiški, grof Attems, ki se je vsled svojega nepristranskega postopanja že pridobil splošno zaupanje ljudstva, razdelil približno 4200 K, za katero svoto so bili razni posestniki kozjanskega okraja po bivšem okraju glavarju Nobile de Vistarini leta 1905 oskodovani. S tem je ta zadeva, ki je še pred kratkim raznimi umazanim nemškim lističem dajala povod k nesramnim in lažnjivim napadom, končana v zadovoljnost prizadetih. Našim poslancem pa, ki so se v tej zadevi tako moško in odločno postavili za pravico in resnico, bodo tem potom izrečena iskrena zahvala!

b Gospodarsko bralno društvo v Kozjem ni imelo v nedeljo dne 5. grudna svoje letno občino zborovanje vseh raznih ovir, ampak je prihodno naredilo dne 22 grudna hitro po večernicah, to je ob teh popoldan v čitalniških prostorjih svoje letno občino zborovanje, volitev novega odbora in vpisovanje udov. Volitev boleža ta d n sklepana ob polstirih pri vsakem številu udov. Mladični, možje, prid te v obilnem številu, ker vas z veseljem pričakuje odbor.

Iz drugih slovanskih dežel.

+ Otrpenjenje tilnika. Ta nevarna bolezzen se je pojavila blizu Litije na Kranjskem. Zbolela sta dva moška in šest otrok. Eden otrok je že umrl.

+ Dunaj. O našem društvu „Straža.“ Tako velenje kot 8. decembra, ko smo obhajali Miklavžev včer, se res že dolgo nismo imeli v „Straži.“ Vsem se je lice smejal zadovoljnosti in sreče; v krogu domačinov kramljati in prav po domače se zabavati, nas je vse pripravilo do najboljše razpoložnosti. Miklavž nas je precej bogato obdaroval, parkl pa žugal. Najlepši Miklavž bil pa nam je gotovo prvič prekrasna slovenska pridiga v cerkvi sv. Antona, drugič pa zvečer slavnostni govor g. dr. Kreka. Tisočera hvala vam g. doktor za krasne besede, katere gotovo ne ostanejo brez sadu. Najlepša zahvala pa tudi vsem gospodom poslancem, ki so nas posetili.

Narodno gospodarstvo.

g Lanene tropine. Že zdavno znano, toda pre malo uvaževano močno krmilo so lanene tropine. Veliko njihovo redilnost, okusnost in zdravilnost po zna skoraj vsakdo, in vendar jih živinorejci pokrimijo le toliko, kolikor se jih izdeluje v deželi. To je pač zelo malo. Dobre lanene tropine imajo povprečno 2½krat toliko beljakovin in točiče v sebi, kolikor jih imata oves in koruza, dvakrat toliko, kolikor pšenični in rženi otrobi, trikrat toliko, kolikor dobro seno. Stanejo pa le po 18 do 19 h kilogram zmlete. Cena se seveda ravna po oddaljenosti kraja, ker večja voznina podraži blago. Ta števila naj bi si vsak kmetovalec zapisal v praktiko ter naj bi jih vselej pogledal in primerjal, kadar mora kupiti krmil. Koliko kmetovalcev daje teletom pododstavljenju napačno krmlo! Koliko odstavljenih telet vsako leto pogine, koliko jih zaradi nedostatne krme slabo rase, da vedenost ostanejo mršava! Kar se zamudi in zagreši v tem času, se pozneje ne da več nadomestiti in popraviti. Skoraj vsi živinorejci to vedo, drugače pa vendarle ne ravnajo. Ta prilika je tudi najugodnejša za uspešno porabo lanenih tropin. Rabijo se najbolje na ta način, da se najprej ovlaži rezanica, na njo se pa potresejo lanene tropine z nekoliko

drugih močnih krmil, ter se vse skupaj dobro premeša. Z ozirom na starost in velikost telet se daje enemu po $\frac{1}{2}$ do $\frac{1}{3}$ kg, enoletnim po $\frac{1}{2}$ do 1 kg lanenih tropin na dan. Posebno dobro vplivajo lanene tropine na molzne krave, če jih dobivajo v pijači 14 dni pred otelitvijo in 14 dni po nji. Ta zelo okusna in lahko prebavna pijača tako krepi živali, da navadno lahko prestanejo oteljitev, pa tudi pozneje ne zbole tako lahko (n. pr. za telečjo vročino). Pa tudi sicer so lanene tropine zelo dobre za vse živali, če hočemo dobro storiti slabotnim, bolehnim in zdelanim živalim ter jih okreptiti. V tem oziru lanene tropine največ izdajo, če jih pokladamo dalj časa.

Kmetovalec.

Najnovejše novice.

Dr. Pipuš izrablja besede dr. Kreka. Na shodu v Zerkovcih je dr. Pipuš pravil, da se je dr. Krek v državnem zboru izrekel za ločitev cerkve od države. Toda Krek take izjave ni storil. Vzeli smo zapisnik zbornice v roke in tam čitalo dobesedno: „da naj Janež verni katoličani čisto odkrito gledati in razmotriti vprašanje ločitve cerkve od države.“ Kaj se to pravi? Vsak pameten človek bo vedel, da je v teh besedah rečeno, da se mora od katoliških mož vprašanje ločitve cerkve od države študirati, da se moramo katoličani pripravljati tudi na to, in tako je prav! Ločitev cerkve od države je mogoča, če zmagajo pri nas stranke, ki imajo dr. Pipuša v svoji sredi, če drugod pošljejo protiverce in svobodomiselce v državni zbor, potem jo dobimo. Mi se moramo učiti od francoskih katoličanov. Ti so v enomer trdili, da do ločitve ne more priti in vendar je prišlo. Zdaj pa imajo zaprte cerkve, vse polno župnij brez duhovnika, mladina brez poduka, umirajoče brez zakramentov, vernike brez božje službe. Do tega ne sme priti pri nas, in zato se moramo pripravljati za vse slučaje, tudi za slučaj ločitve cerkve od države. V tem smislu smo vsi dr. Krekovega mnenja, ki je pa, mimogrede omenjeno, izrecno povdarjal, da govorí v samo svojem imenu. V državnem zboru se je proticerkvena povodenj lepo izgubila v pesku in zato je ponehala tudi zunaj! Ga dr. Pipuš, ne predbacivajte tega vprašanja Slovenskemu, in na shodi bodite bolj previdni in to stvar prepustite nam in mi bomo že storili svojo dolžnost. Zakaj pa naši liberalci zdaj tako govorijo o dr. Krekovem govoru? Zakaj se g. dr. Pipuš tako živo zanima zanj, saj je dr. Krek še tudi mnogo drugega povedal, kar pa liberalci lepo molčajo. Vzrok je ta-le: Vsa liberalna kompanija po celi Avstriji se je oprijela Luegerjevih besed na katoliškem shodu, da si morajo katoličani osvojiti vsečilišča, in začela se je popolnoma enotno organizirana gonja. Vsečiliški profesorji so prišli z njo na dan, za njimi liberalni študentje, oglašati so se začeli mestni zastopi in sklicevali so se shodi — vse proti cerkvi in veri. Državni zbor je imel postati ognjišče za divjo vojsko po celi državi. In kaj je bilo? Dr. Krek je spravil ta vihar v kozarec in dr. Drexel ga je zamislil.

Za nov list, ki bo izhajal prihodnje leto trikrat na teden, se je pojavilo občno zanimanje, posebno med inteligenco, ki je sita „Domovininh“ surovosti in zavijanj. Oglešajo se že sedaj naročniki. Kdor si želi naročiti list, naj to kmalu stori, ker bo ob novem letu veliko dela ter se lahko pošiljanje lista zaksni.

Nevarno obolel je č. g. Kocbek, župnik pri Sv. Križu nad Mariborom.

Potrjen zakon. Od štajerskega deželnega zabora sklenjeni zakon o izprenembi občinskega volilnega reda je dobil cesarjevo potrditev.

Listnica uredništva.

Noršinci: Mi takata naznanila vselej priobčujemo; kriva mora biti torej kje dragje, da je došlo pismo prepozno, da se je izgubilo i. t. d. — Sv. Jurij ob Ščavnici, Ptuj, Sv. Križ pri Ljut, Gornjigrad, Sv. Martin ob Paki: V tej številki nam ni bilo mogoče! Oprostite!

Loterijske številke.

Dne 14. decembra 1907.

Gradec	84	49	17	29	25
Dunaj	45	17	86	15	85

Tržne cene

v Mariboru od 14. decembra 1907.

Živila	100 kg	od		do	
		K	b	K	b
pšenica		28	—	—	—
rž		22	—	—	—
ječmen		19	—	—	—
oves		18	—	—	—
korusa		16	50	—	—
proso		17	—	—	—
ajda		19	—	—	—
seno		7	50	—	—
slama		6	—	—	—
fižola	1 kg	—	24	—	—
grah		—	62	—	—
leča		—	80	—	—
krompir		—	6	—	—
sir		—	36	—	—
surove maslo		2	50	—	—
maslo		1	76	—	—
čeh, sveč		1	40	—	—
zelje, kislo		—	80	—	—
repa, kisla		—	—	—	—
mleko	1 lit.	—	20	—	—
smetana, sladka		—	72	—	—
" kisla		—	84	—	—
zelje	100 glav	4	—	—	—
jajce	1 kom.	—	8	—	—

Zahvala.

Ginjenim srcem se zahvaljujemo za vsestranske dokaze odkritostnega sočutja, podane nam povodom bolezni in smrti našega ljubljenega, nepozabljenega g.

Martina Kramberger

ki je previden s sv. zakramenti dne 8. decembra mirno v Gospodu zaspal. — Prisrno zahvalo izrekamo velečestitima domaćima gospodoma, kakor tudi prečastiti duhovčini pri Sv. Trojici za vso blago tolažbo in večkratne obiske v bridičih urah bolezni našega blagega gospoda. — Posebno zahvalo izrekamo vrč. gosp. dekanu, prečast. g. Ivanu Pajtlerju za ginljivo poslovno pridigo, č. g. Mihaelu Kristoviču najljubšemu sošolcu rajnega gospoda kakor tudi vsi ostali častiti duhovčini za ljubezen, katero so mu kazali, da so ga spremljali k zadnjemu počitku. Nadalje se zahvaljujemo za spremstvo naši domaći, mladi in dekl. Marijini družbi, blagor. šentlenarski gospodi, domaćim pevcom, ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so od blizu in daleč prihitali izkazat mu zadnjo čast.

Sv. Lenart v Sl. gor. dne 14. dec. 1907.

824 2—1

Žaluoči ostali.

Zahtevajte

začetnik, da se Vam pošlja ilustrirani česlik z nad 1000 slikami.

St. 365. Srebrna damska remontna ura gl. 3:50

St. 322. Srebrna remontna ura gl. 3:50

St. 387. Srebrna anker ura, 15 karbonov, gl. 5, avtočas pekrev gl. 6:50

St. 341. Srebrna anker ura, dvojni pekrev, 15 karbonov zelo močna gl. 7:9:50

Garancija več let. Blago, ki ne ugaja, vrame se proti pelni sveti načini.

Anton Kiffmann,

Slika 1 pol nar. valjkasti. Zajedno zdraga ur srebrnine in steklo blaga. Ekspert v vse detale.

Maribor M. ē. Štajersko.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadružna zadruga z neomejeno zavezom posluje od 1. septembra 1907 v svoji uradnici

na Glavnem trgu hiš. št. 5, I. nadstr.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega če tudi ni ud zadruge in se obrestujejo s $4\frac{1}{2}\%$ obrestmi. Obresti se pripisajo h kapitalu koncem vsakega leta in se obrestujejo potem enako glavnici. Rentni davek plača zadružna sama in ga ne zaračuni vložnikom tako da ti dobijo od vsakih vloženih 100 K glavnice polnih 4 K 50 v obresti.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se na obrestih kaj zgubilo.

Posojila se dajejo le članom, ki pristopijo k zadruži z deležom po 2 K, kateri je njihova last, in sicer na vknjižbo pri posestvih proti 5%, in $5\frac{1}{2}\%$ in na osebni kredit proti 6% obrestovanju. Nadalje se izposojuje denar na zastavo vrednostnih papirjev, zlatnine, srebrnine itd. Dolgo pri drugih denarnih zavodih prevzame zadružna v svojo last in jih prenese na svoje ime (konvertira) proti povrnitvi gotovih izdatkov, ki pa nikdar ne presegajo zneska 8 K.

V pisarni se sprejemajo vse tezadnevne prošnje in se brezplačno in hitro rešujejo. Uradni dan je vsak torek in petek od 8. do 12. ure dopoldne. Pojasnila glede posojil in drugih denarnih operacij pa se dajejo vsak dan razen nedelje med navadnimi uradnimi urami, t. j. od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne. Za pismena pojasnila naj se priloži v znamkah 20 v za navadno, ozir. 45 v za priporočeno pismo. **Poštne hraničnice čekovno št. 92.595; položnice za poštne hraničnice so na razpolago.**

Načelniki: Anton Čestnik, profesor v Celju, nač. knj.; Ivan Fon, profesor v Celju, prvi načelnikov namestnik; Franc Samec, posestnik in gostilničar na Ložnici pri Celju, drugi načelnikov namestnik, Jožef Kac, veleposestnik v Bukovemčaku st. 34; Ivan Karba, posest. v Gabrovju pri Celju, Franc Kmecl, hišni posestnik v Celju, Peter Kostič, trgovec v Celju, Karol Koželj, posestnik v Gabrovemčaku st. 2. **Fran Lippovšek**, veleposestnik v Medlogu st. 2. **Jožef Rebov**, posestnik v Cetu st. 9, pri Tebi in odborniki.

Nadzorstvo: Mil. gosp. Franc Ogradi, opat v Celju, gg. dr. Ivan Benkovič, odvetnik v Brežicah, dr. Lavoslav Gregorec, kanonik pri Novicervki, dr. Ludovik Filipič, odvetnik v Celju, Matevž Glinšek, veleposestnik in župan na Gornji Hudini, Franc Nidorfer, v Vrbju pri Žalcu, Franc Zdolšek, župnik pri Sv. Juriju ob Taboru.

Ažidirane posestvo v Jarenini z gospodarskim poslojenjem vse z opoko krito, njiva, lep sadostniški in studenec. Na zelo prijaznem kraju, 5 minut od cerkve. Več se lave pri Antonu Pavlenc mizarju v Jarenini.

Štamplje
is kavčka, model za predstavljajo, izdeluje po čini Karol Kürner, zistar in graver v Mariboru, Gospodska ulica štev. 16.
Vhod: Webergasse 8.

Star srebrn denar kakor n. pr. tovarje Marije Terezije, Irižnike i. t. d. kupuje A. Kiffmair v Mariboru.

Društvo za časopise pripriča sl. društva v vseh velikosti P. Kotič v Celju.

Stolpne ure,

najnovejše in najboljše konstrukcije z vedelno garancijo pripriča I. Berthold v Ernovžu (Ehrenhausen), tovarna za stolpne ure z električno strojno močjo. Dosegaj izdelal 300 ur!

780 10—5

Društvo za zavarovalne stroke se sprejmeta takoj za eno domačo zavarovalnico. Izvrgeni v tej stroki, imajo prednost. Dopisi se naj posiljajo na uredništvu vo tega lista pod "Potovalce" 155^a. 814 9—2

Pismosno se sprejme na c. kr. pošti na Cveni. 806 8—1

Kuharica, ki je vajena vsakga dela in se tudi dobro razume v gospodinjstvu, želi služi v župnišču ali pa kamor na deželu. Naslov pove upr. 809 3—1

Gospodinja se sprejme na posestvu za voda Marijin bratov, Gradič, Kirchengasse št. 1, mora svinjorejo dobro razumeti in znati oskrbiti, za 5—6 oseb družine kuhti navadno hrano; sprivealo od g. župnika pridjeti; 16—18 K neštečne plače 815 8—1

Posestvo, hiša, gospod, poslojenje in travnik se zaradi smrti proda takoj iz proste roke v Studenčih pri Mariboru, Schulgasse štev. 29. 825 2—1

Posestvo, 40 oralov, blizu Maribora, 2 hubi, lepe nji e, travnili in gozdi, pod ugodnimi pogoji proda Vil. Suppanz, Maribor, Bancalariq sse 4. 826 2—1

Umetni mljin, na vodno moč, v dobrem stanu se pod ugodnimi pogoji proda. V. Suppanz, Maribor, Bancalariq sse 4. 827 2—1

Izvrstna silovka liter po 1 gld 12 k. in vinko droženka se prodaja samo na domu pri g. Jerič v Karcovini štev. 126 pri Mariboru. 816 5—1

Malo lepo posestvo, meri 7 oralov, hiša in hlevi, vse zidan, les, njiva, tavn k na ravni, poleg ok ajne ceste v ptujskem okraju, se proda. Plačati se mora takoj 1400 gld, drugo je hranilnica. Janez Toplak, Sv. Martin pri Vurbergu. Ptuj. 817 2—1

Ročni mljin (žrnlj) je po ceni na proda iz Cobic Urban, hišniku v Kreuzhof. Josefigasse štev. 45. Maribor. 820 2—1

Proda se takoj d brodo a trgovina z mesanim blagom v nečetu na Spodnjem Štajerskem pod ugodnimi pogoji. Naslov pove uredništvo. 817 3—1

Pekarja se edda do novega leta na Ponikvi ob juž. žel. Več se izve tam. 821 2 1

Izjava.

Jaz podpisani Jože Vogrin, posetnik iz Cgotincev v Slovenskih goricah izjavljam s tem zrečno, da sem proti gospodoma Martonu H. le občinskemu predstojniku in Cgotincih in Antonu Vogrinec, urtejšju pri Sv. A tonu v Slovenskih goricah besede adi solskoga d nara izrekel prenaglieno. Imenovanim gospodoma se prav iskreno zahvaljujem, da sta mi žaljenje odpustila in sta ostopila od kazenskega postopanja proti meni.

Pri Sv. Lenartu 14. dec. 1907. 822 1—1 Jože Vogrin.

Na prodaj

je več glav goveje ži in čiste pasme, kakor tudi nekaj poljedelskih strojev in gospodarskega orodja. Več pove: oskrbmivo ljubljansko-sloških graščin, Gornjograd. 834 1—1

Pozor,
kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi, katero izvrajam že čez 25 let, posrečilo se mi je iznajti najboljše sredstvo za rast las, t. j.

Kapilar št. II.

Isti deluje, da postanejo lasi gasti, doigri in odstranjuje prhljalj (finske) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: eden londiš 3 K 60 v, dva londiša 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Juršič, lekarnar, Pakrac, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem.

Učence, dečko 15 let star, ki bi imel veselje do kammeklesarske obrti in je bil v ljudski šoli dober risar, se takoj pod zelo ugodnimi pogoji sprejme pri Radoslavu Golobič, kiparju Ljutomer.

779 5—5

Pismosno se sprejme na c. kr. pošti na Cveni. 806 8—1

Kuharica, ki je vajena vsakga dela in se tudi dobro razume v gospodinjstvu, želi služi v župnišču ali pa kamor na deželu. Naslov pove upr. 809 3—1

Gospodinja se sprejme na posestvu za voda Marijin bratov, Gradič, Kirchengasse št. 1, mora svinjorejo dobro razumeti in znati oskrbiti, za 5—6 oseb družine kuhti navadno hrano; sprivealo od g. župnika pridjeti; 16—18 K neštečne plače 815 8—1

Posestvo, hiša, gospod, poslojenje in travnik se zaradi smrti proda takoj iz proste roke v Studenčih pri Mariboru, Schulgasse štev. 29. 825 2—1

Posestvo, 40 oralov, blizu Maribora, 2 hubi, lepe nji e, travnili in gozdi, pod ugodnimi pogoji proda Vil. Suppanz, Maribor, Bancalariq sse 4. 826 2—1

Umetni mljin, na vodno moč, v dobrem stanu se pod ugodnimi pogoji proda. V. Suppanz, Maribor, Bancalariq sse 4. 827 2—1

Izvrstna silovka liter po 1 gld 12 k. in vinko droženka se prodaja samo na domu pri g. Jerič v Karcovini štev. 126 pri Mariboru. 816 5—1

Malo lepo posestvo, meri 7 oralov, hiša in hlevi, vse zidan, les, njiva, tavn k na ravni, poleg ok ajne ceste v ptujskem okraju, se proda. Plačati se mora takoj 1400 gld, drugo je hranilnica. Janez Toplak, Sv. Martin pri Vurbergu. Ptuj. 817 2—1

Ročni mljin (žrnlj) je po ceni na proda iz Cobic Urban, hišniku v Kreuzhof. Josefigasse štev. 45. Maribor. 820 2—1

Proda se takoj d brodo a trgovina z mesanim blagom v nečetu na Spodnjem Štajerskem pod ugodnimi pogoji. Naslov pove uredništvo. 817 3—1

Pekarja se edda do novega leta na Ponikvi ob juž. žel. Več se izve tam. 821 2 1

Jaz podpisani Jože Vogrin, posetnik iz Cgotincev v Slovenskih goricah izjavljam s tem zrečno, da sem proti gospodoma Martonu H. le občinskemu predstojniku in Cgotincih in Antonu Vogrinec, urtejšju pri Sv. A tonu v Slovenskih goricah besede adi solskoga d nara izrekel prenaglieno. Imenovanim gospodoma se prav iskreno zahvaljujem, da sta mi žaljenje odpustila in sta ostopila od kazenskega postopanja proti meni.

Pri Sv. Lenartu 14. dec. 1907. 822 1—1 Jože Vogrin.

je več glav goveje ži in čiste pasme, kakor tudi nekaj poljedelskih strojev in gospodarskega orodja. Več pove: oskrbmivo ljubljansko-sloških graščin, Gornjograd. 834 1—1

Karol Kocijančič

kamnoseški mojster

MARIBOR, samo Schillerstrasse 25.

izdeluje altarje, prižnice, podobe in vsa druga stavbinska dela iz kamna, žrfi, spomenike itd.

Zaloga izgotovljenih nagrobnih spomenikov.

456

Kdo gnoji s Tomaževu žlindro

mora gnojiti tudi.

S kajnitom ali kalijovo soljo.

Ta gnojila prodaja po najnižji ceni na debelo in drobno trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

P. Majdič („Merkur“ Celje).

Poučni spisi in ceniki zastonj.

Vinogradniki!

I. Štajerska trsnica zadruge

pošta Juršinci pri Ptiju

ima za nasadno dobo 1907/8 čez 250 tisoč suho cepljenih trt, različnih dobrih vrst na prodaj.

Obširni ceniki se posiljajo na zahtevanje zastonj.

Nekateri udje imajo tudi lepa sadna dresesca (jablane) na prodaj.

720 (1)

Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno deluječe sredstvo pri bolezni v želodcu in črevih, posebno se pripričajo — pri zaprtju in nerdenem odvajanju — pehanju, — kongestiji — po manjanju teka, krči t. d. Nedosežno sredstvo za vzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, vspeh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajstrica) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića,

lekarnarja v Pakracu št. 201. (Slavonija.)

Svoji k svojim!

Nova trgovina

F. Bureš,

urar, očalar in zlatar

v Mariboru, Tegetthoffova cesta štev. 33,

pripriča slavnemu občinstvu

svojo bogato zalogu raznovrstnih zlatih srebrnih in niklastih

ur, očal, dalnogledov, raznovrstne zlatnine in srebrne

po najnižjih cenah. Garancija

več let. Vsi popravki se točno

in hitro izvršijo.

Žalitvena ponudba. Obrtnik na deli, 25 let star, tudi z nekaj pteštvom v vrednosti 12.000 K, se želi poročiti z dekleco, ki bi imela okoli 4000 kron denarja.

Ritne ponudbe naj se pošljejo če možete tudi s sliko na "Konrad" porto restante, pošta Sv. Kriz pri Ljutomeru.

882 8—1

Žalitvena ponudba. Vdovec v boljših et. katolic, z 2 otrokoma,

otroški umetnik, i.č. pridno katoliško, klini ali vdovo 50—10 let

star, katera bi imela veselje do

obreti in trgovine v pomočenju, če

1500—2000 K. Pisma se prosijo

Pričevnost Nr. 45. posrestitev

Celje.

829 2—1

je več glav goveje ži in čiste pasme, kakor tudi nekaj poljedelskih strojev in gospodarskega orodja. Več pove: oskrbmivo ljubljansko-sloških graščin, Gornjograd.

834 1—1

je več glav goveje ži in čiste pasme, kakor tudi nekaj poljedelskih strojev in gospodarskega orodja. Več pove: oskrbmivo ljubljansko-sloških graščin, Gornjograd.

834 1—1

je več glav goveje ži in čiste pasme, kakor tudi nekaj poljedelskih strojev in gospodarskega orodja. Več pove: oskrbmivo ljubljansko-sloških graščin, Gornjograd.

834 1—1

je več glav goveje ži in čiste pasme, kakor tudi nekaj poljedelskih strojev in gospodarskega orodja. Več pove: oskrbmivo ljubljansko-sloških graščin, Gornjograd.

834 1—1

je več glav goveje ži in čiste pasme, kakor tudi nekaj poljedelskih strojev in gospodarskega orodja. Več pove: oskrbmivo ljubljansko-sloških graščin, Gornjograd.

834 1—1

je več glav goveje ži in čiste pasme, kakor tudi nekaj poljedelskih strojev in gospodarskega orodja. Več pove: oskrbmivo ljubljansko-sloških graščin, Gornjograd.

834 1—1

je več glav goveje ži in čiste pasme, kakor tudi nekaj poljedelskih strojev in gospodarskega orodja. Več pove: oskrbmivo ljubljans

Božična in novoletna prodaja

raznih daril; kakor sraje, ovratnikov, kravat in drugih peril, rokavic, nogavic in žepnih robcev, šalov volnenih in svilenih kakor tudi zimskih robcev, garnitur in odej za postelje, preproge, ter volneno in sukneno blago za obleke, se nahaja v največji izbiri po zelo nizkih cenah pri

M. E. Špec
Grajski trg 2. MARIBOR. Burgplatz 2.

ČRNI IN RUJAVI PREMOG,
brikete, ter raznovrstna
drva za kurjavo,
priporoča

IVAN KOVACIČ,

Melje 12. (Mellingerstr. 12.)

Priporočam tudi razne vrste vina na malo in veliko posebno rudečega in belega Bizejčana po najnižji ceni.

Prodaja: Augasse št. 15.

Specerijska trgovina
A. Vertnik

Maribor, Koroška cesta št. 9
priporoča svojo veliko zalogu specerijskega blaga ter različnega vina in piva, članja itd.
Velika zalogu premoga in drva.

Delniška družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg

v Ljubljani
priporoča svojo

= izborni pivo v sodečih in steklenicah. =

POSOJILNICA V MARIBORU

ustanovljena l. 1882.

Šteje 3000 zadružnikov z 120.000 K vplačanih deležev. — Stanje hranilnih vlog: tri in pol milijona krov. — Stanje posejl: tri milijone krov. — Stanje rezervnih fondov in za dobrodelne namene: 325.000 krov. — Obrestna mera za hranilne vlog: 4% in 4 1/2%. — Obrestna mera za posejl: 5%, 5 1/2% za hipotekar, 6% za osebni kredit.

Rentni davek plačuje posojilnica za vlagatelje. — Obresti hranilnih vlog pripadajo se glavlovi polueltnemu brez posebnega naročila.

Pisarna je v „Narodnem domu“.

Uraduje se v torkih, sredah, četrtikih in sobotah dopoludne, izvzemši praznike.

ANTON VIHER

stavbeni in umetni mizar

Hengasse 4 Maribor Hengasse 4

(v lastni hiši)

prevzame vsa v njegovo stroko spadajoča dela, katera izvrši v uajkrajšem času po konkurenčnih cenah.

Priporoča se tudi v izdelovanje šolskih in cerkevnih oprav, pisarniškega in umetnega pohištva ter vseh v trgovinah potrebnih mizarskih izdelkov.

Delaynica:
Heugasse 4.

Prodaja pohištva:
Na novem trgu,
Freuhausgasse 1.

Svoji k svojim!

IVAN REBEK

Celje — Poljske ulice 14

Stavbeni in umetni ključavnici
izdeluje vsake vrste železne ograje, strelilnice, strelilnice, tehnike, ter se pohištva k obznamu obisku.

Prva jugoslovanska tovarna za hravine surogate v Ljubljani
priporoča p. n. slovenskim trgovcem, vse svoje po keminični analizi priznano hravino izdelati, posebno pa v skladu s vlastitimi predstavami, da ne bo v trgovinah, ki so v skladu s tem, da kupci si pohištva značilne te prve in edino obiskajo.

Zvezdno cikorijo
Ciril in Metodovo cikorijo
Celje — Poljske ulice 14
izdeluje vsake vrste železne ograje, strelilnice, strelilnice, tehnike, ter se pohištva k obznamu obisku.

Vse po tovarniških cenah!

Maribor

M. Berdajs Sofijin trg

trgovina s špecerijskim blagom in semeni priporoča:

Ia Barthelino apno za poklajo, brusne in mlinske kamne vseke velikosti.

Kupuje lepo pšenico po najnižji ceni.

Jož Škel

poslatar

Maribor, Stolni trg 5
Sporota džidži džidži
članec občinstva v
članca vseh v to stralo
vojnih del in popravil.

Restavracija „Narodni dom“
v Mariboru

priporoča sortiran vina dr. Ternova, posebne čisti muškat v steklenash, Zadražev ljutomerjan, Stuhelov halčan i. dr.

Piva: budiljaviške in občinstvene akcijske laške.

Kehla sums s svežim jedil. V petkih dnevnih morske ribe.

Pozor, kupovalci!

Jožef Ulaga

v Mariboru, Tegethofova cesta 21.

priporoča svojo veliko in najnovejšo zalogo manufakturalskega blaga, kakor: velika izber volnene obleke za jesen in zimo po zelo nizki ceni, kakor tudi velika zaloga v spletenih in drugih raznovrstnih robcev. Dalje priporoča tudi kako dobro modno sakne za moške obleke. Vsakovrstan preprič, edeje in rukave, platna za perilo, moške in ženske obleke ter sploh vse najrasličnejše perilo. ... Vas po najnižji ceni!

Vsled ugodnega nakupa blaga mi je mogoče prodajati blago 10%, cenejše kakor drugod.

„Pri sv. Jožetu“.

Tovarna za gline ske izdelke
v Račju

izdeluje s parnimi stroji iz najboljše, vedkrat premle gline prizane najbolje izdelke, kakor: patentovane zarezne in vsakovrstne drage stresne opinke, opinke za zid, za oboke, dimalke, rekontra-opinke, plosče za tlak, lončene cevi itd. po najnižji ceni.

• Zaloga tudi v Mariboru, Cesarska cesta, pri kamenarju A. Galcer-ja.

Nova trgovina z lesom in premogom

IVAN LAMPRECHT

MARIBOR, Karlovska 138
v glavnem mestu, za gostilne Tatere.

Prodaja vseh vrst lesa, drva in premoga.

Cene zmerne, postrežba točna.

Zaloga pohištva

Franca Pleteršek.

Mojim cenjenim odjemalcem naznam, da se preselim v Koroško ulico št. 10 in presim tudi na novem mestu za cenjeno zaupanje.

Nova trgovina
Mahorič & Šellgo

• Ptuj •

naspred pošte in gostilne Vražke priporočata slav. občinstvu svoje najnovejše zaloge manufakturalskega blaga ter vabita k obilnemu obisku.

FELIKS ROP

manufakturana trgovina v Mariboru

Grajski trg št. 5.

priporoča svojo veliko zalogu manufakturala blaga za moške in ženske obleke, vsakovrstnega fluge perila, predpasnikov, žepnih robcev, maginivih rat, nogavice itd.

Zaloga sobnih preprog, potna in posteljna ogrijava.

Postrežba točna!

Alojzij Pinter

trgovina pri farni cerkvi v Slov. Bistriči (podružnica na Gor. Bistriči) priporoča celemu okraju različna zemena: detajlno, travno itd., galico, Hoje trake iz gumijs, lopate, kose, brizgalnice, Tom. žlindro, železo ter vsakovrst. druge reči po najnižji ceni.

VELIKA

božična in novoletna prodaja sraje, ovratnikov, kravat, pletenega zimskega perila, rokavic, nogavic in žepnih robcev, šerp in različnih zimskih robcev, garnitur in odej za postelje, preprog, zastorov in namiznih prtov, belega platna za perilo in prtice, volnenega blaga za ženske in suknja za moške obleke, se vrši po znižanih cenah od 1. do 31. decembra na debelo in na drobno pri

— R. Stermecki - Celje. —

Oglas.

Tako pišejo moji odjemalci:

Gospod Peter Majdič, posestnik trgovne z železnino in poljedelskimi stroji „Merkur“ v Celju.

Stroj, katerega ste mi poslali, mi prav dobro služi in sem jako zadovoljna z njim ter hočem tudi v bodoče, kadar budem kaj potrebovala, le pri Vas naročevati.

Zahvaljujem se Vam za dobro postrežbo in Vas pozdravljam

Agata Bizjak,
posestnica pri Sv. Marku,
posta Trbovlje.

,CROATIA

edina hrvaška zavarovalnica, osnovana od občine svobodnega in kr. glav. mesta Zagreba.

,CROATIA', osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpečilitvi po blizu nepremičnine vseke vrste: hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mline itd. ter premičnine, kakor: hišno opravo, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd. po ugodnih pogojih in nizkih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica ,CROATIA' v Trstu, Corso II. 1.

Narodna gostilna

,Pri poštiš'

Maribor, Tegethofova cesta 49

priporoča vedno svetu pivo, izvrstna domača hrana ter mizle in toplice jedl. Mir. Meden.

Pohištvo in poseljske priprave

lastnega izdelovanja

Karl Wesjak

tapecirar
Maribor, Freihausgasse 1.